kbnn:

Barometer 2026X

Ung i Nord

SpareBank 1 NORD-NORGE

Barometer 2026X

Ung i nord

Hva mener unge i nord er viktig når det gjelder utdanning, karrieremuligheter, bolig og bosted? Hvilken tilknytning har de til landsdelen, og hva gjør Nord-Norge attraktivt for dem?

I Barometer X har vi spurt 762 personer i Nord-Norge mellom 18 og 34 år om deres perspektiver på temaer som tilknytning til landsdelen, holdninger til bærekraftige varer og tjenester, livskvalitet og helse, privatøkonomi, utdanning og arbeidsliv, bolig- og bostedsvalg, diskriminering og fødselstall.

For å undersøke om de unge i Nord-Norge skiller seg fra unge ellers i landet, er de samme spørsmålene stilt til et utvalg på 504 personer mellom 18 og 34 år som er bosatt i resten av landet. I rapporten omtales denne gruppen som unge i Sør-Norge eller unge i sør.

Årets resultater i Barometer X sammenlignes med resultatene fra 2022, 2023, 2024 og 2025.

Rapporten og undersøkelsen er gjennomført av Sentio Research på oppdrag fra Kunnskapsbanken, SpareBank 1 Nord-Norge.

Innhold

Innhold **3**
Sammendrag **4**
Sterk tilhørighet, men liten tillit til at de blir hørt **6**
8 av 10 føler sterk tilhørighet til Nord-Norge 6
Bare 1 av 3 mener kommunen jobber for innbyggernes beste 7
Unge engasjerer seg, selv om få opplever å bli hørt 10
Et godt sted å bo, men manglende karrieremuligheter 12
Naturen skaper stolthet, men ikke innflytelsen på politikken 13
Lokalmat trumfer bærekraftige reiser og investeringer **15**
1 av 3 unge synes det er viktig å reise miljøvennlig 15
De fleste er fornøyde med helsen og fritiden **18**
7 av 10 er fornøyde med egen helse 18
Økonomisk uro, men fortsatt høy sparevilje **21**
7 av 10 bekymrer seg for privatøkonomien 21
Unge opprettholder sparetakten 23
Trygghet og arbeidsmiljø veier tyngre enn karriere **27**
Nord-Norge scorer høyt som bosted – svakere som karrierearena 27
Det sosiale miljøet er viktigst når unge velger jobb 28
6 av 10 forventer å styrke kompetansen sin 30
De fleste vil bli, men bostedet må levere **33**
7 av 10 ser for seg en fremtid i Nord-Norge 33
Helsetjenester er avgjørende for de unge der de bor 36
Reisekostnader skaper størst misnøye 39
4 av 10 eier bolig 41
4 av 10 har sett eller opplevd diskriminering **43**
Etnisitet og innvandring er fortsatt den vanligste bakgrunnen for diskriminering 43
Dyrtid, karriere og bolig står i veien for flere barn **45**
Økonomi og karriere trekkes frem som viktige årsaker til lavere fødselstall 45
Metode og datagrunnlag **52**
Figurliste **54**

Sammendrag

Unge i nord føler sterk tilknytning til Nord-Norge, og ofte er denne tilknytningen sterkere enn til fylket eller byen de bor i. Tilknytningen til landsdelen er langt sterkere enn blant jevnaldrende i Sør-Norge. De fleste mener at Nord-Norge er et bra sted å bo, men karrieremulighetene får en dårligere vurdering enn i Sør-Norge. Det er særlig naturen, historien og sportsresultater som gjør de unge i nord stolte av landsdelen. Mange har stemt ved valg eller involvert seg i utviklingen av lokalsamfunnet på andre måter. Utenom stemmegivning er de vanligste formene for engasjement deltakelse i frivillige organisasjoner eller andre organisasjoner, frivillig arbeid på kulturarrangement og boikott av produkter eller selskaper.

Bærekraft har ulik betydning for de unges valg. Over halvparten mener lokalprodusert mat er viktig, mens én av tre legger vekt på miljøvennlige reiser og omtrent tre av ti på bærekraft ved valg av fond, aksjer og lån. På flere områder tillegges bærekraft mindre betydning enn i 2022 og 2023. Kvinner vurderer gjennomgående bærekraft som viktigere enn menn. Samtidig legger unge i Nord-Norge større vekt på lokalprodusert mat enn unge i Sør-Norge, men mindre vekt på miljøvennlige reiser.

De fleste unge i nord er fornøyde både med den fysiske og psykiske helsen sin, og tilfredsheten har vært stabilt høy over tid. Drøyt fire av ti svarer at de har opplevd eller observert diskriminering i Nord-Norge de siste seks månedene. Dette er omtrent på samme nivå som i 2024 og 2025, men en nedgang fra 2022. Andelen er høyere blant unge i Nord-Norge enn blant jevnaldrende i Sør-Norge. De yngste rapporterer oftere om slike erfaringer enn de eldre, og kvinner oftere enn menn.

Omtrent sju av ti er i ulik grad bekymret for privatøkonomien, og drøyt én av fem kan ikke håndtere en uforutsett utgift uten å ta opp lån eller bruke kreditt. Samtidig er sparing og investering utbredt. De fleste har penger på sparekonto, mens mange også sparer i BSU eller har investert i aksjer, fond eller bil.

Åtte av ti unge mener at Nord-Norge er et godt sted å bo, mens drøyt halvparten mener at landsdelen tilbyr gode karrieremuligheter. Unge i Sør-Norge vurderer karrieremulighetene der de bor mer positivt enn unge i Nord-Norge. Gode karrieremuligheter er imidlertid ikke blant de viktigste kriteriene ved valg av jobb, verken i nord eller sør. De unge legger størst vekt på et godt sosialt miljø, en stabil og sikker arbeidsplass og muligheten til å jobbe med noe de interesserer seg for. Seks av ti forventer å søke etter- eller videreutdanning eller andre kompetansehevende tiltak i løpet av de neste ti årene. Mange av disse oppgir at kompetanseheving forutsetter støtteordninger som hindrer at det går utover privatøkonomien.

Nesten sju av ti unge tror at de fortsatt vil bo i Nord-Norge om fem år, og omtrent halvparten forventer å bli boende i samme kommune som i dag. Helsetjenester er viktigst for de unge der de bor, slik det også har vært i tidligere utgaver av Barometer X. Mange legger dessuten vekt på reisekostnader og reisetid til andre steder, fritidsaktiviteter, sosiale møteplasser, utdanningsmuligheter og offentlige transporttilbud. Gapet mellom hvor viktig et område er, og hvor fornøyde de unge er med dagens situasjon, er størst for reisekostnader til andre deler av Norge og utlandet. Mens 84 prosent vurderer dette som viktig, er bare 16 prosent fornøyde. Fire av ti unge eier boligen de bor i, mens leie er mer vanlig blant de yngste enn blant de eldre. Unge i Nord-Norge leier oftere bolig enn unge i Sør-Norge, og blant boligeierne i nord er enebolig klart vanligst.

Selv om fødselstallene økte fra 2024 til 2025, er antallet fødsler fortsatt betydelig lavere enn tidligere, og Nord-Norge har fødselsunderskudd. Unge i både Nord- og Sør-Norge knytter det at det fødes færre barn først og fremst til økonomiske forhold, som høye utgifter og manglende økonomisk støtte. Et klart flertall mener også at både prioritering av jobb og karriere og bekymring for fremtiden har stor betydning. Langt færre peker på ønsket om ikke å belaste klima og miljø. Omtrent halvparten mener at utfordringer med å finne en stor nok bolig har stor betydning, og andelen er særlig høy i Bodø og Tromsø.

Sterk tilhørighet, men liten tillit til at de blir hørt

Åtte av ti unge i nord føler sterk eller meget sterk tilknytning til Nord-Norge, og for mange er tilknytningen sterkere enn til fylket eller kommunen de bor i. Samtidig opplever de i mindre grad enn jevnaldrende i Sør-Norge at fylket eller kommunen lytter til innbyggerne.

8 av 10 føler sterk tilhørighet til Nord-Norge

Årets Barometer X viser at tilhørigheten til Nord-Norge står sterkt blant de unge. Nesten halvparten av de unge i nord føler seg meget sterkt tilknyttet landsdelen, og tilknytningen er betydelig sterkere enn blant unge i Sør-Norge. Resultatet er i tråd med fjorårets Barometer X. Det samsvarer også med Attraktive Nord-Norge, som omfatter personer mellom 15 og 65 år, og som viser at tilknytningen til landsdelen er sterk i befolkningen generelt og noe sterkere i nord enn i sør. Til sammen føler 90 prosent av de unge en sterk eller meget sterk tilknytning til Norge, omtrent samme andel som blant unge i Sør-Norge.

Figur 1 – Andelene som føler seg meget sterkt eller sterkt tilknyttet Norge og landsdelen de bor i, byen/kommunen og fylket

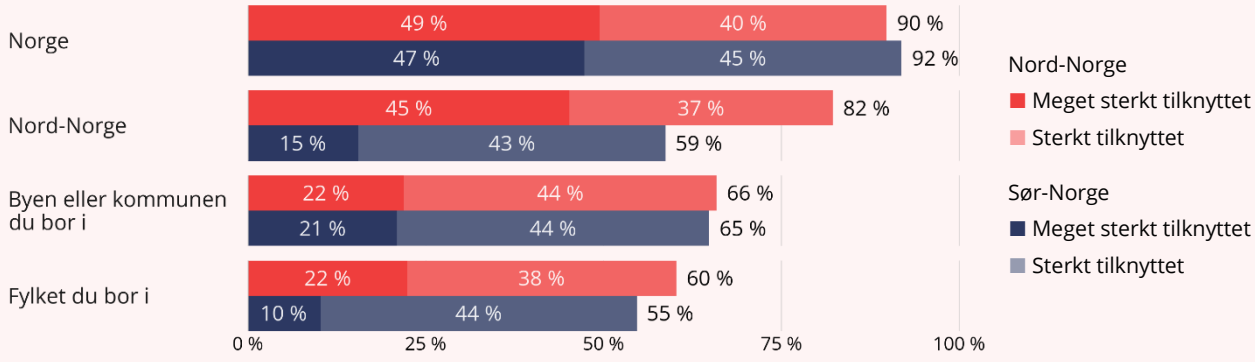

Unge i de tre nordligste fylkene føler svakere tilknytning til fylket eller byen/kommunen de bor i enn til Norge og Nord-Norge. Denne tendensen har også vært tydelig i tidligere utgaver av Barometer X. 66 prosent føler sterk eller meget sterk tilknytning til byen eller kommunen de bor i, mens 60 prosent svarer det samme om fylket. Andelene har vært stabile over tid. En større andel unge i nord enn i sør føler meget sterk tilknytning til fylket sitt. Tilknytningen til bostedet er relativt lik på tvers av kjønn og aldersgrupper, med unntak

av tilknytningen til byen eller kommunen de bor i. Denne er sterkere blant menn mellom 18 og 24 år enn blant kvinner i samme aldersgruppe.

NORDNORSK TILHØRIGHET I PERSPEKTIV

Sammenlignet med innbyggere i andre europeiske land, rapporterer nordmenn en høy grad av tilknytning til landet sitt. I den 11. utgaven av European Social Survey (ESS) oppgir 53 prosent av nordmenn at de har en meget sterk tilknytning til landet sitt (9 eller 10 på en skala fra 0 til 10). Andelen er lavere blant unge mellom 18 og 34 år, 37 prosent. Til sammenligning varierer andelen med sterk tilknytning til landet sitt fra 16 prosent til 69 prosent blant de unge i europeiske land som er med i undersøkelsen.

Resultatene kan også sees i sammenheng med resultatene fra Ungdataundersøkelsen publisert i 2024 for Finnmark og Troms og i 2025 for Nordland. Der oppgir mellom 50 og 60 prosent av elevene i videregående skole at de føler de hører til på stedet der de bor.

Det er viktig å merke seg forskjellen mellom begrepene «å høre til» i Ungdata, «tilknytning» i Barometer X og «emosjonell tilknytning» i ESS. Selv om begrepene ligner, kan de uttrykke ulike former for tilhørighet. Sammenligningen må derfor gjøres med varsomhet.

Bare 1 av 3 mener kommunen jobber for innbyggernes beste

I Norge har befolkningen generelt høy tillit til folkevalgte politikere, men tilliten har variert de siste årene. I Arendalsukas tillitsundersøkelse fra 2026 oppgir 63 prosent at de har tillit til regjeringen, mens 59 prosent har tillit til kommunestyret i egen kommune. DFØs innbyggerundersøkelse viser at tilliten til både regjeringen og kommunestyret totalt sett har gått noe ned fra 2021 til 2025, selv om tilliten til regjeringen har økt fra 2023. Blant unge mellom 18 og 34 oppgir 54 prosent å ha tillit til regjeringen, mens 48 prosent har tillit til kommunestyret. I et internasjonalt perspektiv viser data fra European Social Survey at Norge er deltakerlandet der den største andelen av aldersgruppen 18–34 år har tillit til politikerne. 56 prosent svarer minst 6 på en skala fra 0 til 10. Unge personer i andre europeiske land har altså lavere tillit enn tilsvarende aldersgruppe i Norge. Dersom man ser på hele befolkningen uten aldersbegrensning, er Norge på andreplass i Europa.

Barometer 2026X viser at kun én av tre unge i nord mener at fylket eller kommunen som de bor i jobber for innbyggernes beste. Andelen er klart lavere enn i 2022, 2023 og 2025. Den er også lavere enn blant jevnaldrende i sør, der halvparten mener at fylket eller kommunen jobber for innbyggernes beste.

Figur 2 – Fylket/kommunen jeg bor i jobber for innbyggernes beste

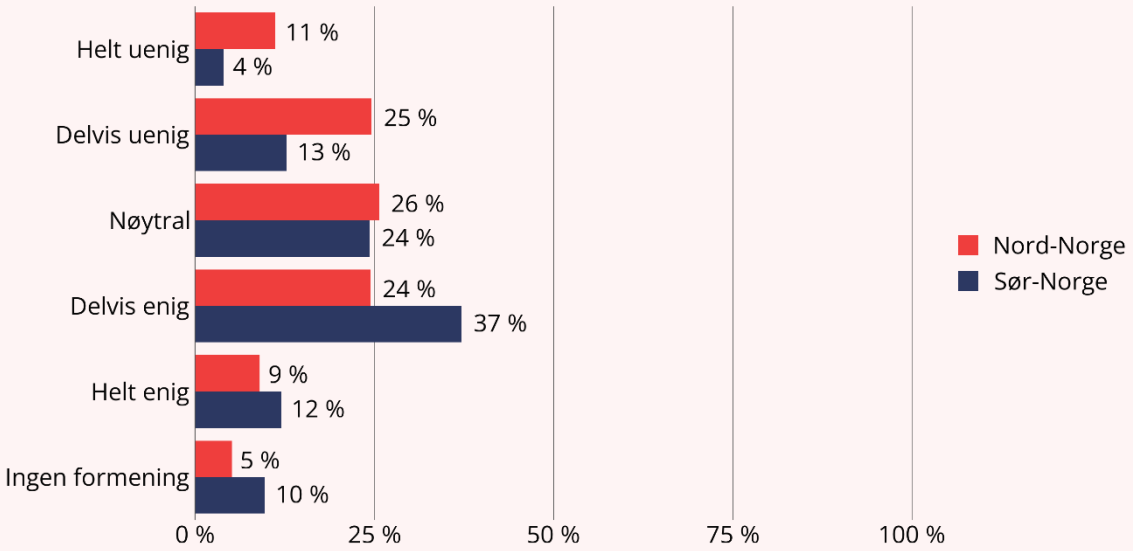

Av 35 kommuner på ROBEK-listen ligger 13 i Nord-Norge (per 9. oktober 2026). Det utgjør mer enn én av tre kommuner på listen. Kommunene på ROBEK-listen er underlagt statlig kontroll med årsbudsjett, låneopptak og langsiktige leieavtaler. Den økonomiske situasjonen kan begrense kommunenes handlingsrom og gjøre det nødvendig å redusere tilbud og tjenester. Dette kan igjen påvirke innbyggernes vurdering av kommunenes prioriteringer og arbeid for innbyggernes beste.

Unge i Finnmark mener i noe større grad enn unge i Nordland og Troms at fylket eller kommunen arbeider for innbyggernes beste.

I tillegg til at relativt få mener at fylket eller kommunen jobber for innbyggernes beste, opplever de unge i nord i liten grad at innbyggerne blir involvert aktivt i viktige beslutninger. Kun to av ti er enige i dette. Andelen er lavere enn blant unge i sør, der tre av ti mener at fylket eller kommunen jobber aktivt for å involvere innbyggerne mer i viktige beslutninger. Andelen som er uenig i påstanden har gått ned sammenlignet med 2022 og 2023. Samtidig har andelen som ikke har gjort seg opp en mening, økt.

Figur 3 – Fylket/kommunen jeg bor i arbeider aktivt med å involvere sine innbyggere mer i viktige beslutninger

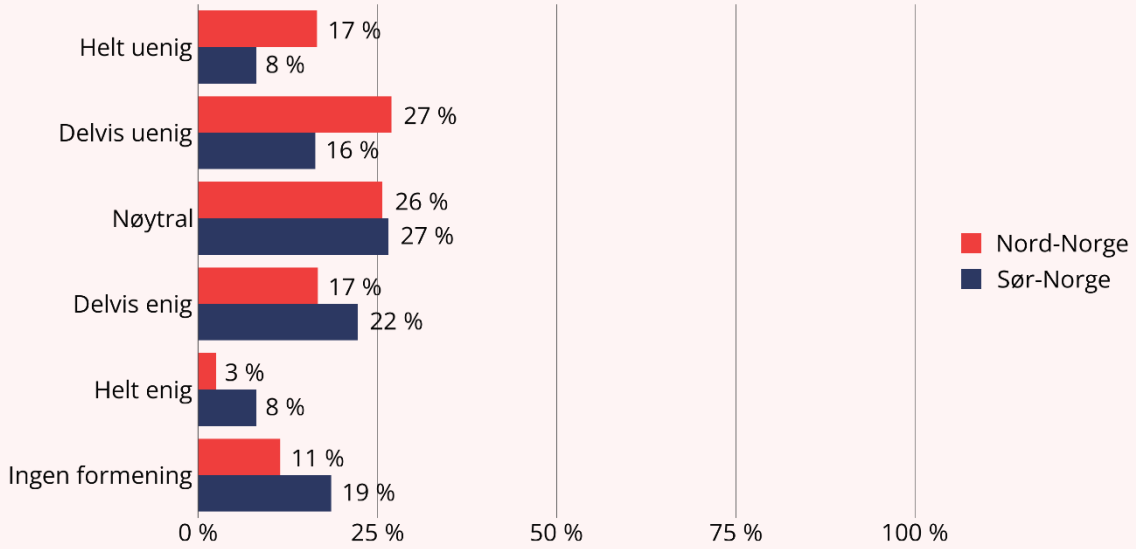

I tillegg til å involvere innbyggerne når viktige beslutninger skal tas, er det også viktig at innbyggerne opplever at deres innspill blir tatt hensyn til i selve beslutningsprosessene. Én av fire unge i nord mener at fylket eller kommunen tar hensyn til innspill fra innbyggerne. Dette er en betydelig mindre andel enn i sør, der 37 prosent svarer det samme. Resultatene viser dermed at unge i Nord-Norge vurderer fylkets eller kommunens arbeid med innbyggermedvirkning mindre positivt enn unge i Sør-Norge. Dette gjelder arbeidet for innbyggernes beste, involveringen av innbyggerne i viktige beslutninger og hensynet til innspill fra innbyggerne.

Andelen som mener at innbyggernes innspill blir tatt hensyn til av fylket eller kommunen når viktige beslutninger skal tas, har vært nokså lik fra 2022 til 2026 og variert mellom 23 og 30 prosent. Sammenlignet med 2025 oppgir flere at de er uenige i påstanden. Andelen som er uenig, er dermed tilbake på samme nivå som i 2023 og 2024.

Figur 4 – Fylket/kommunen jeg bor i tar hensyn til innspill fra sine innbyggere i viktige beslutninger

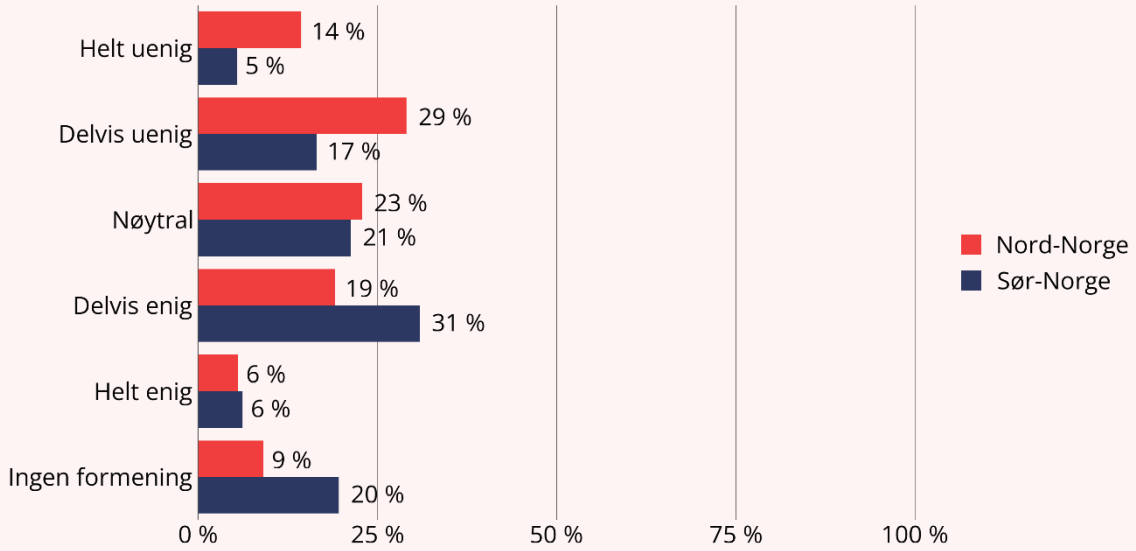

Unge med høyere utdanning mener oftere enn unge uten høyere utdanning at fylket eller kommunen arbeider aktivt med å involvere innbyggerne i viktige beslutninger. De mener også oftere at innspill fra innbyggerne blir tatt hensyn til. Yrkesaktive vurderer innbyggerinvolveringen mer positivt enn unge med andre hovedbeskjeftigelser. Disse forskjellene finnes ikke blant unge i Sør-Norge.

Vurderingene varierer også mellom utvalgene i Nord-Norge. De som deltok via den åpne svarlenken, mener i mindre grad enn deltakerne som ble rekruttert at fylket eller kommunen involverer innbyggerne aktivt og tar hensyn til innspillene deres.

Unge engasjerer seg, selv om få opplever å bli hørt

Innbyggermedvirkning handler ikke bare om hvorvidt fylket eller kommunen lytter til innbyggerne, men også om at de unge selv engasjerer seg i utviklingen av sitt lokalsamfunn. 87 prosent av de unge i Nord-Norge svarer at de på en eller annen måte har engasjert seg i utviklingen av sitt lokalsamfunn. Andelen er større enn blant unge i Sør-Norge, der 78 prosent svarer det samme.

Ved kommunestyrevalget i 2023 var valgdeltakelsen rundt 60 prosent i de nordnorske fylkene, omtrent på nivå med landet samlet. Deltakelsen var lavest blant unge mellom 20 og 24 år, slik den også var ved kommunestyrevalget i 2019. Det samme gjaldt ved stortingsvalgene i 2017 og 2021. Ved stortingsvalget i 2025 økte imidlertid valgdeltakelsen betydelig blant 20–24-åringene, og forskjellen til aldersgruppene var langt mindre enn tidligere.

I årets Barometer X svarer 77 prosent av unge mellom 18 og 34 år i Nord-Norge at de har stemt ved valg. Dette er en noe høyere andel enn i Sør-Norge, der 69 prosent svarer at de har stemt. Også i tidligere utgaver av Barometer X har dette vært den vanligste formen for deltakelse i lokalsamfunnet. Resultatene over tid kan imidlertid ikke sammenlignes direkte, ettersom spørsmålsformuleringen ble endret i 2025. Fra og med 2025 har respondentene bare fått spørsmål om hvordan de har involvert seg, mens de tidligere også ble spurt om de har vurdert å involvere seg.

Både årets og tidligere utgaver av Barometer X tyder likevel på at det å bruke stemmeretten engasjerer de aller fleste unge i Nord-Norge. Å ha stemt ved valg er mest vanlig blant dem mellom 25 og 34 år, noe som kan ses i sammenheng med at de aller yngste i undersøkelsen ikke var gamle nok til å stemme ved sist valg. Aldersforskjellen er størst blant kvinnene. De samme forskjellene finnes også blant de unge i sør.

Figur 5 – Hvordan har du involvert deg i utviklingen av ditt lokalsamfunn? Det var mulig å sette flere kryss.

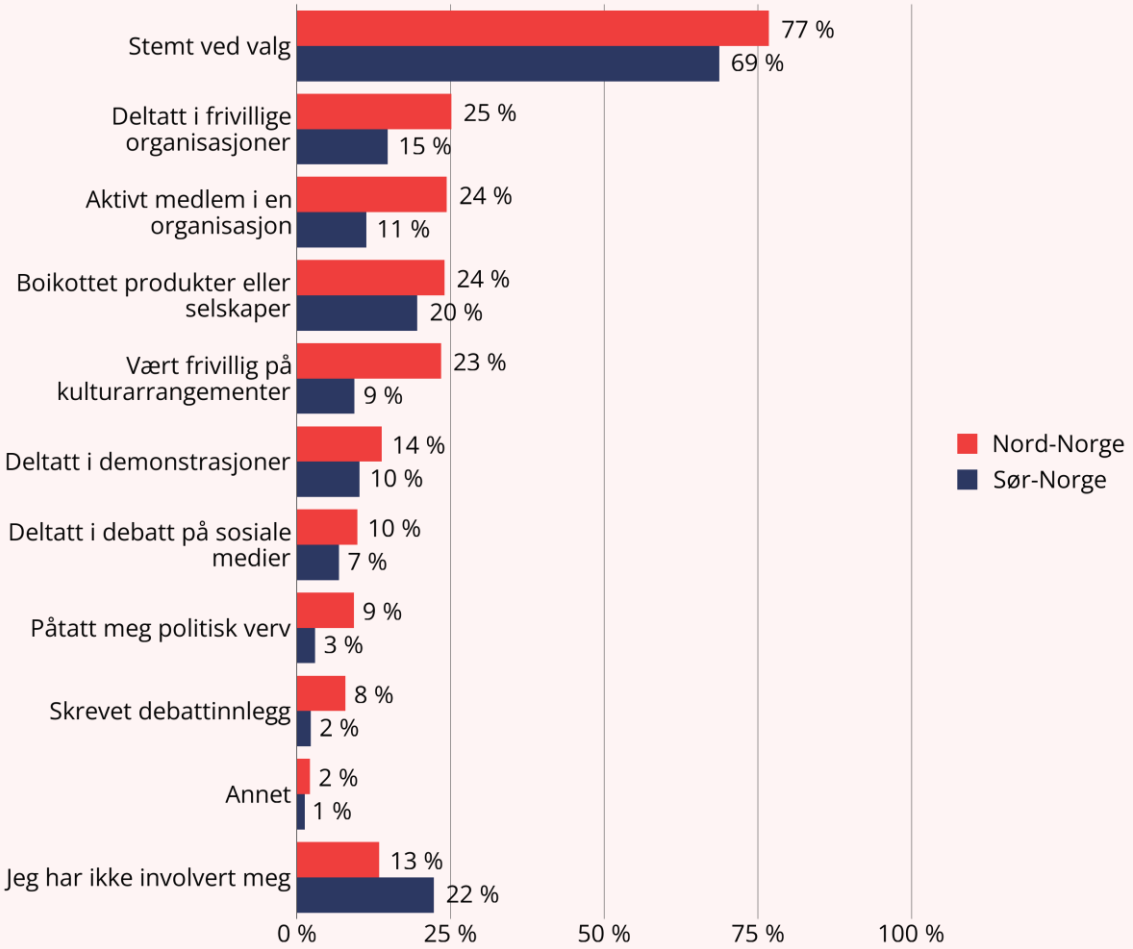

Undersøkelser gjort av Frivillighet Norge viser at rundt seks av ti nordmenn har deltatt i frivillig arbeid de siste 12 månedene, en andel som har vært ganske stabil siden 2022. Årets Barometer X viser at 25 prosent av de unge i nord har deltatt i frivillige organisasjoner, mens 23 prosent har vært frivillige på kulturarrangementer. Begge andelene er større enn blant unge i sør. Deltakelsen i frivillighet er mindre blant dem mellom 18 og 24 år enn blant de eldre aldersgruppene. Blant de yngste er det større deltakelse i frivillige organisasjoner blant menn enn kvinner, mens kvinner i noe større grad er frivillige på kulturarrangementer enn menn i denne aldersgruppen (det er derimot ikke kjønnsforskjeller totalt sett). Det er ikke tilsvarende forskjeller i Sør-Norge.

Frivillige organisasjoner i lokalsamfunnet er viktig for mange i Nord-Norge, og 67 prosent svarer at dette er viktig eller svært viktig for dem der de bor. Andelen er større enn i Sør-Norge, der 55 prosent svarer det samme. Den har vært relativt stabil siden 2023, men var noe høyere i 2022, da 80 prosent svarte det samme.

Kvinner oppgir i større grad enn menn at frivillige organisasjoner er viktig for dem, og kvinner mellom 30 og 34 år legger størst vekt på slike organisasjoner. På spørsmål om hvor fornøyde de er med tilstanden for frivillige organisasjoner der de bor, svarer 55 prosent at de er fornøyde eller svært fornøyde. Dette er lavere enn andelen som mener at frivillige

organisasjoner er viktig, men omtrent på samme nivå som i Sør-Norge. En relativt stor andel, 27 prosent, har ingen formening. I Nord-Norge er unge i de mest sentrale kommunene mest fornøyde med tilstanden for frivillige organisasjoner der de bor.

9 prosent av de unge i Nord-Norge har involvert seg i lokalsamfunnet ved å påta seg politiske verv. Dette er en langt større andel enn i Sør-Norge, der kun 3 prosent av de unge har gjort det samme. Det er også mer vanlig blant unge i nord å være aktivt medlem i en organisasjon (24 prosent) enn det er blant jevnaldrende i sør (11 prosent).

24 prosent av de unge i nord har vist engasjement ved å boikotte produkter eller selskaper, mens 14 prosent har deltatt i demonstrasjoner. Begge andelene er omtrent like store i Sør-Norge, og heller ikke her er det nevneverdige forskjeller etter fylke eller sentralitet. Både i nord og i sør er det imidlertid litt flere kvinner enn menn som har deltatt i demonstrasjoner.

Resultatene varierer noe etter hvordan respondentene ble rekruttert til undersøkelsen. De som deltok via den åpne svarlenken, oppgir oftere enn de rekrutterte deltakerne at de har stemt ved valg, deltatt i frivillige organisasjoner, vært frivillige på kulturarrangementer, vært aktive medlemmer i organisasjoner eller boikottet produkter eller selskaper. Resultatene tyder dermed på at respondentene som deltok via den åpne svarlenken, er mer aktive i lokalsamfunnet på flere av områdene undersøkelsen kartlegger. Du kan lese mer om de to utvalgene i «Metode og datagrunnlag».

Et godt sted å bo, men manglende karrieremuligheter

Åtte av ti unge i nord svarer at Nord-Norge er et bra sted å bo, omtrent samme andel som i tidligere utgaver av Barometer X. Andelen er omtrent den samme som i Sør-Norge, men andelen som er uenig i at landsdelen er et bra sted å bo, er noe høyere i Nord-Norge.

I fjorårets undersøkelse var kvinner mer enige enn menn i at Nord-Norge er et bra sted å bo, og de eldste (30–34 år) var mer enige enn de yngre. I 2026 er det derimot ingen tydelige forskjeller etter kjønn eller alder. Når kjønn og alder ses i sammenheng, skiller likevel de yngste kvinnene (18–24 år) seg ut med den laveste andelen som mener at Nord-Norge er et bra sted å bo. Også i denne gruppen gjelder dette et klart flertall, på rundt sju av ti.

Figur 6 – Grad av enighet i påstander om landsdelen man bor i

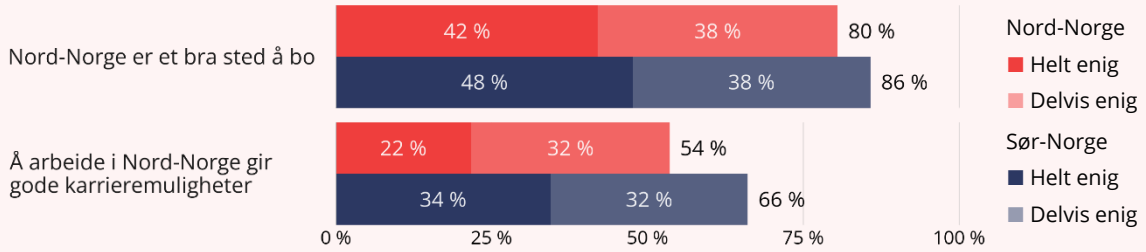

Respondentene har også tatt stilling til påstanden om at det gir gode karrieremuligheter å jobbe i Nord-Norge. 54 prosent er enige i dette. Unge i Nord-Norge vurderer karrieremulighetene i sin landsdel mindre positivt enn unge i Sør-Norge. Forskjellene var mindre i 2025, da andelen som var enig, var omtrent den samme i nord og sør, mens andelen som var uenig, var høyere i nord. Forskjellene mellom Nord- og Sør-Norge kan ses i sammenheng med at Nord-Norge ikke har kommuner på sentralitetsnivå 1 og 2. I Sør-Norge er vurderingene mest positive i kommuner på disse nivåene, både når det gjelder landsdelen som bosted og karrieremulighetene der. Når kommuner på tilsvarende sentralitetsnivå sammenlignes, er vurderingene omtrent like i Nord- og Sør-Norge.

Det er også tydelige forskjeller mellom utvalgene i Nord-Norge. De som deltok via den åpne svarlenken, vurderer karrieremulighetene mindre positivt enn deltakerne i det rekrutterte utvalget.

Naturen skaper stolthet, men ikke innflytelsen på politikken

I Barometer X har de unge vurdert hvor stolte de er av ulike forhold i landsdelen. Som i tidligere år svarer nesten alle at de er stolte av den nordnorske naturen. Hele 82 prosent er svært stolte av naturen i landsdelen, en nesten dobbelt så stor andel som i Sør-Norge.

Det er også mange unge i nord som er stolte av landsdelens historie. Åtte av ti er svært eller nokså stolte av nordnorsk historie, en større andel enn blant de unge i Sør-Norge.

Sju av ti unge i nord er stolte av landsdelens sportsresultater, og omtrent seks av ti er stolte av musikk og underholdning fra Nord-Norge. Stoltheten over sportsresultatene er klart større i nord enn i sør, og størst blant unge i Nordland. Dette kan blant annet ses i lys av Bodø/Glimts sterke prestasjoner de siste årene, både nasjonalt og internasjonalt.

Rundt halvparten er stolte av landsdelens kunst og litteratur, satsing på bærekraft og oppnåelser innen vitenskap og teknologi. Andelene er omtrent de samme som i Sør-Norge.

De unge i nord er minst stolte av landsdelen når det gjelder politisk innflytelse og innflytelse i samfunnsdebatten. På disse to områdene, samt økonomi, er de mindre stolte av landsdelen enn jevnaldrende i Sør-Norge.

Figur 7 – Hvor stolt er du av Nord-Norge/landsdelen du bor i når det gjelder følgende forhold?

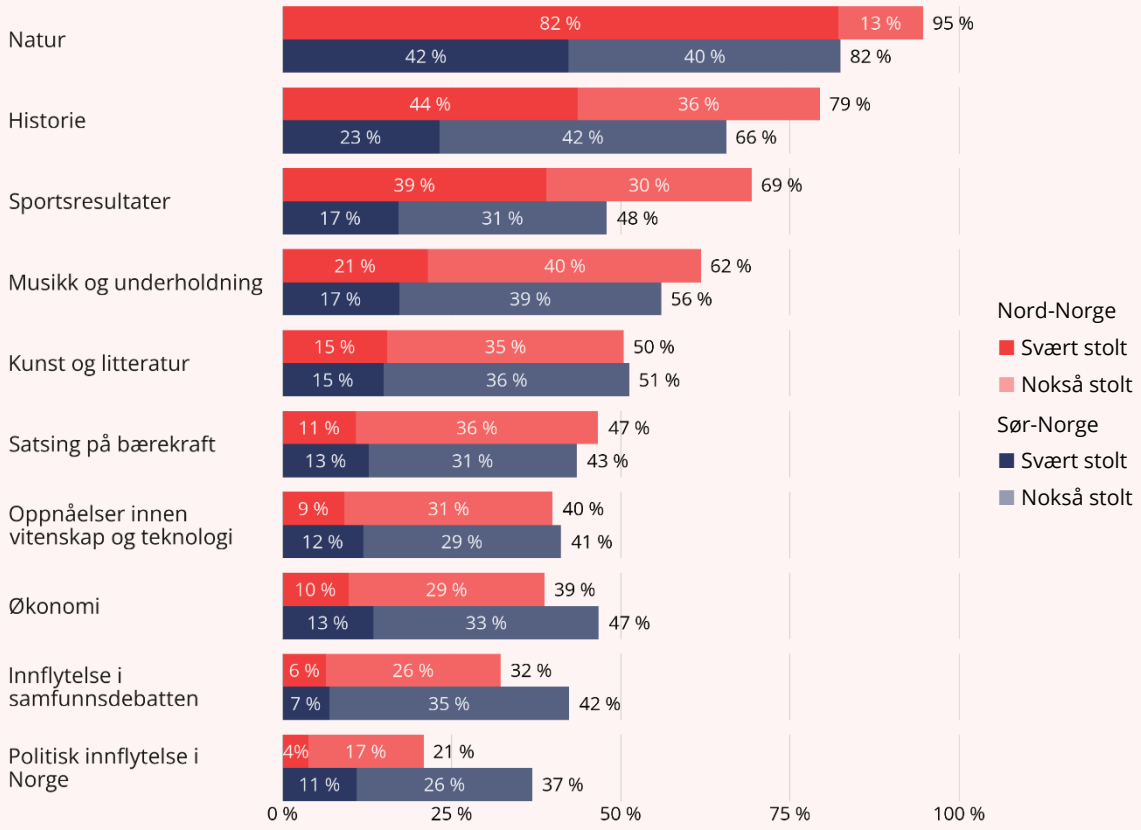

De yngste i alderen fra 18 til 24 år er mest stolte av landsdelen når det gjelder politisk innflytelse og satsing på bærekraft. I denne aldersgruppen er det mennene som er mest stolte av disse områdene. Uavhengig av alder er flere menn enn kvinner stolte av Nord-Norges økonomi og sportsresultater. Kvinner oppgir oftere enn menn at de ikke har gjort seg opp en mening om disse temaene.

At færre i Nord-Norge enn i Sør-Norge er stolte av landsdelens innflytelse i politikken og samfunnsdebatten, kan ha sammenheng med den fysiske avstanden til det politiske sentrum. I Sør-Norge er stoltheten over landsdelens innflytelse i samfunnsdebatten størst blant unge i de mest sentrale kommunene. Unge i Sør-Norge som bor i kommuner på sentralitetsnivå 3–6, svarer omtrent som unge i Nord-Norge.

Vurderingene varierer også mellom utvalgene i Nord-Norge. De som deltok via den åpne svarlenken, er mindre stolte av landsdelens økonomi, politiske innflytelse og innflytelse i samfunnsdebatten enn deltakerne i det rekrutterte utvalget.

Lokalmat trumfer bærekraftige reiser og investeringer

Lokalprodusert mat betyr mer for unge i Nord-Norge enn å reise på miljøvennlige måter eller bærekraft ved valg av fond, aksjer og lån. På flere områder vektlegger de unge bærekraft mindre enn i 2022 og 2023.

1 av 3 unge synes det er viktig å reise miljøvennlig

Ifølge Bærekrafts- og beredskapsbarometeret 2026 er under halvparten av innbyggerne i Nord-Norge enige i at klimaendringer er den største utfordringen i samfunnet i dag, og andelen har gått ned siden 2023. Seks av ti sier at de er villige til å redusere eget forbruk for å leve mer miljøvennlig, og også denne andelen har gått noe ned i perioden.

Årets Barometer X viser også tegn til at bærekraft har fått mindre betydning for de unges valg. 33 prosent mener det er viktig å reise miljøvennlig. Andelen er omtrent på nivå med 2024 og 2025, men lavere enn i 2022 og 2023, da henholdsvis 47 og 44 prosent svarte det samme. Færre unge i Nord-Norge enn i Sør-Norge mener det er viktig å reise miljøvennlig. Bærekrafts- og beredskapsbarometeret viser samtidig at 37 prosent av innbyggerne i Nord-Norge hadde gått, syklet eller reist kollektivt til jobb eller skole i løpet av de siste tolv månedene, og dette var vanligst blant de unge.

Kvinner rapporterer i større grad enn menn at det er viktig for dem å reise miljøvennlig, uavhengig av alder. Menn mellom 25 og 29 år legger minst vekt på dette. Resultatene varierer også med sentralitet. De unge i Bodø og Tromsø mener i større grad enn unge i mindre sentrale kommuner at det er viktig å reise miljøvennlig. Dette kan ha sammenheng med forskjeller i kollektivtilbudet og tilretteleggingen for gående og syklende, samt at større avstander kan gjøre det vanskeligere å velge miljøvennlige transportmåter i mindre sentrale kommuner. En tilsvarende sammenheng mellom sentralitet og holdninger til miljøvennlige reiser er ikke like tydelig i Sør-Norge.

Unge i Nord-Norge legger større vekt på å handle lokalprodusert mat enn å reise miljøvennlig. 56 prosent mener det er viktig at maten de handler er lokalt produsert. Andelen er omtrent på nivå med 2024 og 2025, men lavere enn i 2022 og 2023. Lokalprodusert mat er viktigere for unge i Nord-Norge enn for unge i Sør-Norge. Dette samsvarer med funn fra Bærekrafts- og beredskapsbarometeret som viser at lokalproduserte varer og tjenester er viktigere for befolkningen i Nord-Norge enn i resten av landet.

Det er ingen tydelige forskjeller mellom kjønnene eller aldersgruppene. Når kjønn og alder ses i sammenheng, er andelen som mener lokalprodusert mat er viktig, størst blant kvinner mellom 30 og 34 år. I Sør-Norge er kjønnsforskjellen tydeligere, og kvinner legger større vekt på lokalprodusert mat enn menn.

Figur 8 – Vektlegging av lokalmat og miljøvennlig transport

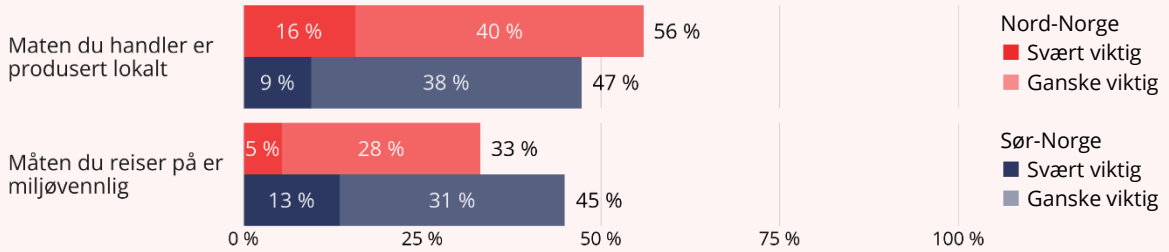

Ved valg av fond og andre spareprodukter er det mange hensyn å ta. De siste årene har bærekraft fått en mer sentral plass i markedet for sparing og investeringer. Mange fond og spareprodukter har i dag en bærekraftsvurdering som skal gjøre det enklere å ta informerte investeringsvalg. Dette er blant annet et resultat av EUs regelverk for offentliggjøring av hvordan rådgivning om bærekraft håndteres i finanssektoren.

EUs offentliggjøringsforordning (SFDR)

SFDR (Sustainable Finance Disclosure Regulation) er et EU-regelverk som pålegger finansforetak å opplyse om hvordan bærekraft er integrert i fond og andre investeringsprodukter. Hensikten er å gjøre det enklere for investorer å sammenligne produkter og ta informerte valg. Regelverket gjelder også i Norge gjennom EØS-avtalen.

Bærekraftshensyn har likevel begrenset betydning for de unges valg av spare-, investerings- og låneprodukter. Om lag tre av ti mener det er viktig at fondene og aksjene de investerer i, er bærekraftige, eller at lånene deres er finansiert på en bærekraftig måte. Bærekrafts- og beredskapsbarometeret 2026 viser et lignende hovedbilde. Der mener én av fem fondssparere i Nord-Norge at bærekraft er viktig når de velger fond og

spareprodukter. Forskjellene mellom unge i Nord- og Sør-Norge er små, men en noe større andel i Nord-Norge mener at bærekraft er lite eller ikke viktig ved valg av aksjer.

Andelen som mener at bærekraft er viktig ved valg av aksjer og fond er lavere enn i 2022 og 2023. Ved valg av lån er andelen også betydelig lavere enn i 2022.

Figur 9 – Vektlegging av bærekraft ved sparing, investering og lån

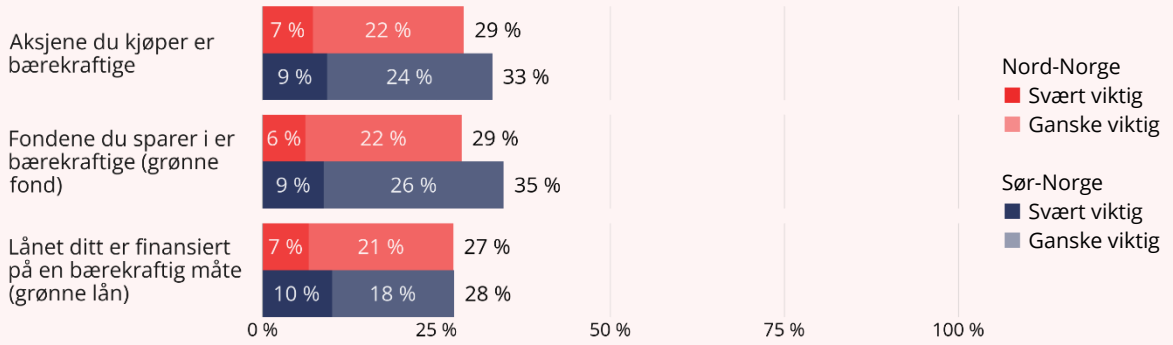

Det er tydelige kjønnsforskjeller i hvor viktig bærekraft er ved valg av fond, aksjer og lån. Kvinner legger større vekt på bærekraft enn menn, men svarer samtidig oftere at de ikke har gjort seg opp en mening.

Hva er viktig for deg?

I undersøkelsen fikk deltakerne spørsmål om hva som er viktig for dem når det gjelder ulike bærekraftige alternativer. De har tatt stilling til hvert enkelt punkt, hvor de kunne svare «ikke viktig», «lite viktig», «ganske viktig», «svært viktig» eller «ingen formening». I figuren over vises prosentandelene som har svart «ganske viktig» eller «svært viktig» for hvert punkt.

De fleste er fornøyde med helsen og fritiden

De fleste unge i Nord-Norge er fornøyde med både helsen sin og tiden de har til å gjøre ting de liker. Tilfredsheten med egen fysisk og psykisk helse har vært høy over tid.

7 av 10 er fornøyde med egen helse

Internasjonalt er Norge rangert som nummer seks på Verdens lykkerapport, og kommer dermed sist blant de nordiske landene. Samtidig viser Folkehelseundersøkelsen 2025 at unge i Norge generelt har lavere livskvalitet enn eldre. Unge er imidlertid i all hovedsak fornøyde med helsetilstanden sin. I European Social Survey fra 2023 oppga 84 prosent av norske 18–34-åringer at de var fornøyde eller svært fornøyde med egen helse. Selv om gjennomsnittet blant norske 18–34-åringer var lavere enn gjennomsnittet i de øvrige landene i undersøkelsen, var tilfredsheten med livet generelt litt høyere.

Også i Barometer 2026X svarer de fleste at de er fornøyde eller svært fornøyde med både den fysiske og psykiske helsen sin. Totalt oppgir 68 prosent at de er fornøyde eller svært fornøyde med sin fysiske helse. Andelen er omtrent på samme nivå som i tidligere utgaver av Barometer X. Tall fra Forsvaret viser samtidig en svakere utvikling i løpeprestasjonene blant unge på sesjon de siste 15 årene: En større andel presterer svakt, samtidig som andelen med de beste resultatene har økt. Andelen med middels gode resultater er redusert. Disse tallene måler fysisk prestasjon og kan ikke sammenlignes direkte med de unges egen vurdering av sin fysiske helse.

Tilfredsheten er omtrent lik blant unge i Nord- og Sør-Norge, og det er heller ingen tydelige forskjeller mellom kjønnene eller aldersgruppene. Yrkesaktive er derimot litt mer fornøyde med den fysiske helsen sin enn unge under utdanning, lærlinger og de som oppgir andre hovedbeskjeftigelser.

Figur 10 – Tilfredshet med egen fysisk helse, fordelt på kjønn

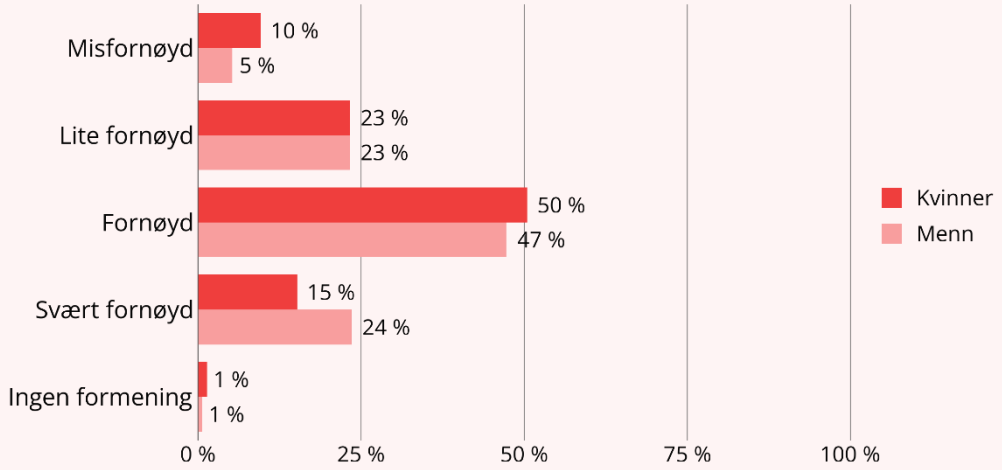

Omtrent like mange, 69 prosent, er fornøyde eller svært fornøyde med sin psykiske helse, og andelen har vært nokså stabil de siste årene.

I Sør-Norge er det relativt store kjønnsforskjeller der menn er mer fornøyde enn kvinner. Kjønnsforskjellen er mindre i Nord-Norge, men en noe større andel menn enn kvinner er svært fornøyde med sin psykiske helse. Det er ingen tydelige aldersforskjeller, verken i nord eller sør. Når kjønn og alder ses i sammenheng, er kvinner mellom 18 og 24 år noe mindre fornøyde enn andre. Unge i Bodø og Tromsø er mer fornøyde med sin psykiske helse enn unge som bor i mindre sentrale kommuner. Av fylkene er det størst tilfredshet med egen psykiske helse blant dem som bor i Troms, mens det er minst tilfredshet blant dem som bor i Finnmark. Videre er de yrkesaktive mer fornøyde enn unge under utdanning, lærlinger og unge med andre hovedbeskjeftigelser.

Figur 11 – Tilfredshet med egen psykisk helse, fordelt på kjønn

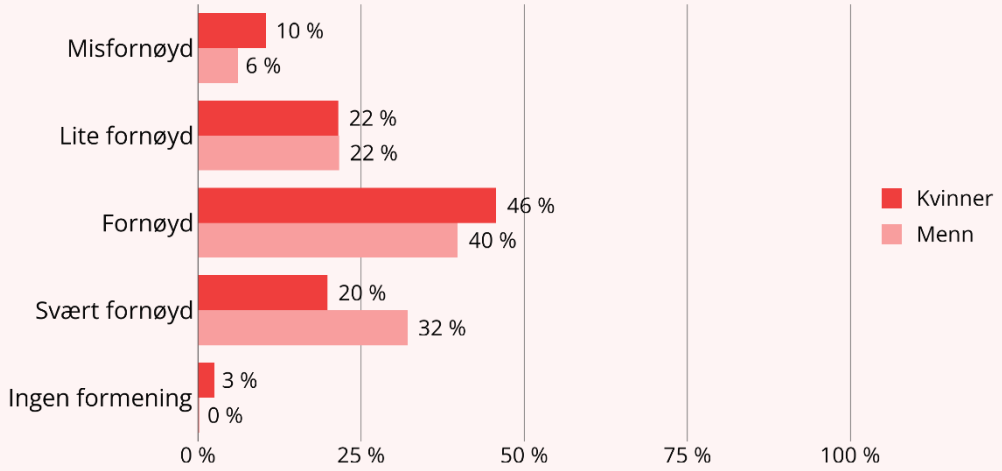

63 prosent er fornøyde eller svært fornøyde med tiden de har til rådighet til å gjøre ting de liker. Andelen er omtrent på samme nivå som i Sør-Norge. Tilfredsheten med tiden man har til å gjøre ting man liker, har variert noe siden 2022. I 2026 er den litt lavere enn i 2025 og 2022, og på omtrent samme nivå som i 2024 og 2023. Unge i Bodø og Tromsø er mer

fornøyde med tiden de har til rådighet til å gjøre ting de liker enn unge i mindre sentrale kommuner.

Figur 12 – Tiden du har til rådighet til å gjøre ting du liker, fordelt på kjønn

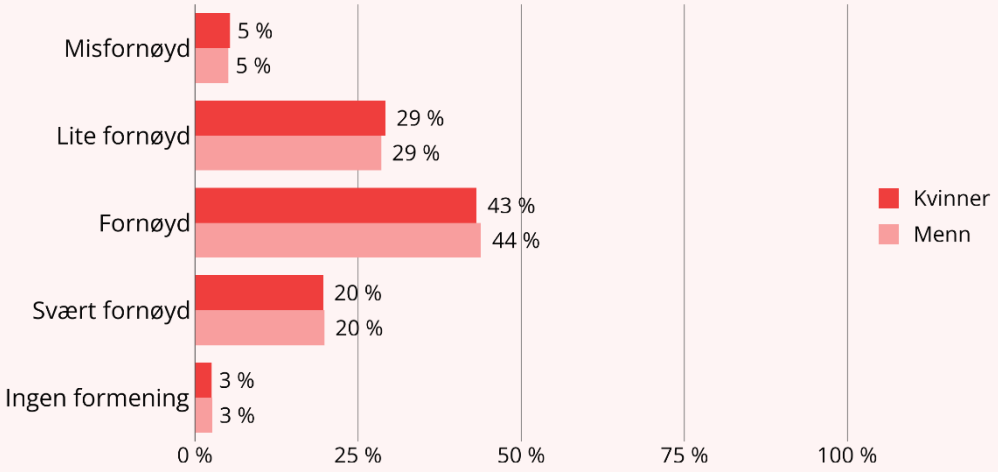

Økonomisk uro, men fortsatt høy sparevilje

Sju av ti unge i Nord-Norge er bekymret for privatøkonomien sin og drøyt én av fem kan ikke håndtere en uforutsett utgift uten å ta opp lån eller bruke kreditt. Samtidig er sparing og investering utbredt blant de unge.

7 av 10 bekymrer seg for privatøkonomien

Omtrent sju av ti unge i Nord-Norge oppgir at de i ulik grad er bekymret for privatøkonomien sin. De fleste av disse er litt bekymret, 41 prosent. 17 prosent er en god del bekymret og 10 prosent er svært bekymret. Andelen som uttrykker bekymring har ligget stabilt høyt i perioden 2022–2026, på mellom 68 og 73 prosent. Andelen som svarer at de er ubekymret, er noe høyere i Nord-Norge enn i Sør-Norge. Samtidig er andelen som er litt bekymret, lavere i Nord-Norge.

Figur 13 – Hvor bekymret er du over din privatøkonomi?

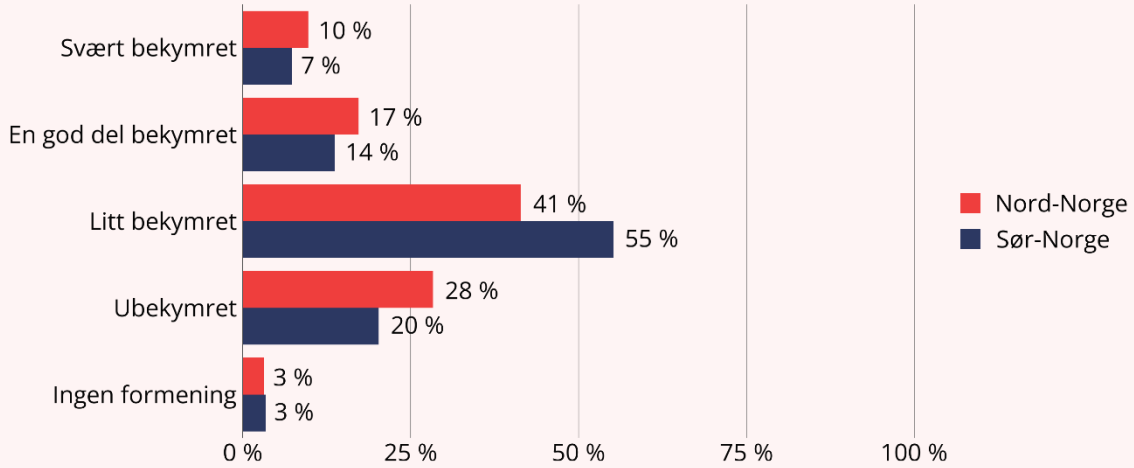

En mindre andel menn enn kvinner oppgir at de i ulik grad er bekymret for privatøkonomien. Bekymringen er samtidig mindre utbredt blant unge med høyere utdanning enn blant dem uten høyere utdanning, og mindre utbredt blant yrkesaktive unge enn blant dem som er under utdanning, er lærling eller har en annen hovedbeskjeftigelse.

Andre undersøkelser viser også at mange opplever privatøkonomien som krevende. En undersøkelse gjennomført av Norstat for Frende Forsikring viser at seks av ti personer mellom 18 og 29 år er bekymret for privatøkonomien sin i 2026. De unge er mer bekymret enn eldre aldersgrupper, og privatøkonomien er det området flest unge oppgir at de er bekymret for. I Barometer 2026X uttrykker en enda større andel bekymring for privatøkonomien sin, både i Nord-Norge og i Sør-Norge. Frelsesarmeens fattigdomsbarometer for andre kvartal 2026 viser også at mange opplever økonomien som krevende. Fire av ti nordmenn opplever at økonomien har blitt dårligere de siste seks månedene, mens tre av ti forventer en forverring det neste halvåret. Samtidig viser Finans Norges siste Forventningsbarometer at nordmenn har større tro på egen økonomi enn på landets økonomi. Forventningene til egen økonomi det kommende året er svakt positive.

22 prosent oppgir at de ikke har mulighet til å håndtere en uforutsett utgift uten å ta opp lån eller bruke kreditt. Resultatene ligger tett opp til tallene fra Levekårsundersøkelsen 2025, som viser at 21 prosent av befolkningen over 16 år ikke kunne ha håndtert en uforutsett utgift på 22.000 kroner uten å ta opp lån, selge eiendeler eller få hjelp fra andre. Andelen unge i Nord-Norge som har begrenset økonomisk beredskap ved uforutsette utgifter, har vært stabil over tid.

Figur 14 – Jeg har mulighet til å klare en uforutsett utgift uten å ta lån/bruke kreditt

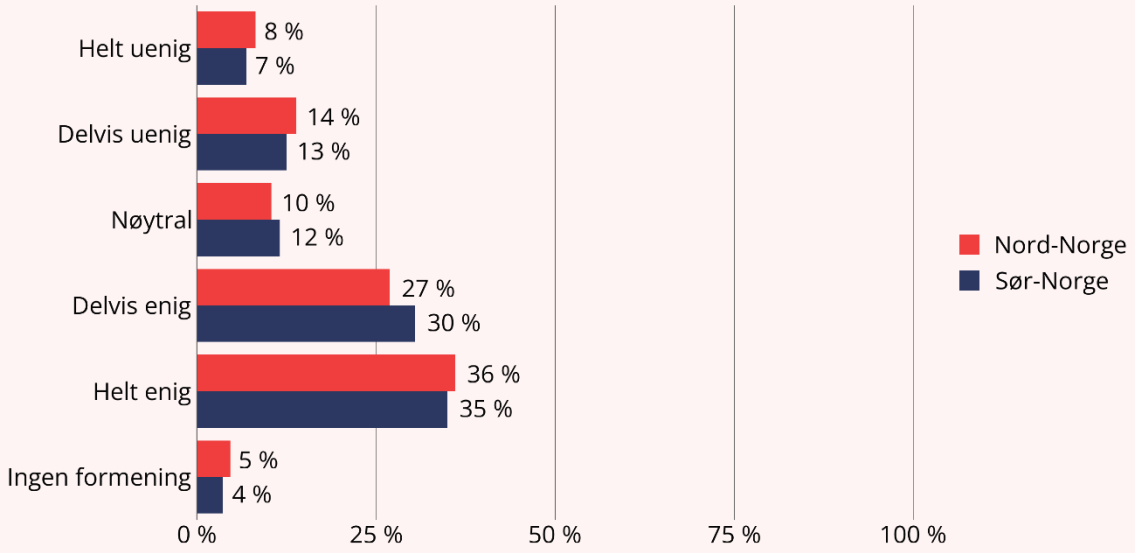

Når kjønn og alder ses i sammenheng, er det likevel menn mellom 25 og 29 år som i størst grad oppgir at de kan håndtere en uforutsett utgift, mens kvinner mellom 18 og 24 år i minst grad oppgir det samme. Personer med høyere utdanning vurderer også muligheten til å håndtere en uforutsett utgift mer positivt enn personer uten høyere utdanning. På samme måte vurderer yrkesaktive i større grad at de kan håndtere slike utgifter enn andre.

Unge opprettholder sparetakten

Ifølge Fondsundersøkelsen 2026 har 49 prosent av 18–29-åringene penger plassert i aksjefond. Dette er på nivå med 2024 og 2025, men lavere enn i 2023, da 53 prosent hadde slik sparing. Blant 30–39-åringene har 76 prosent penger plassert i aksjefond, den høyeste andelen som er målt for denne aldersgruppen.

I Barometer 2026X oppgir 65 prosent av de unge i Nord-Norge at de har investert i aksjer eller fond. Andelen kan ikke sammenlignes direkte med resultatene fra Fondsundersøkelsen, blant annet fordi de har ulik alderssammensetning og måler ulike former for sparing. I Barometer X har andelen som har investert i aksjer og fond vært relativt stabil siden 2022.

Merk at aksje- og fondsparing tidligere ble målt gjennom separate spørsmål, men er slått sammen til ett spørsmål i de to siste undersøkelsene (for tidligere undersøkelser er resultatene slått sammen for å kunne sammenligne).

I årets undersøkelse oppgir en betydelig større andel menn enn kvinner at de har investert i aksjer eller fond. Dette skiller seg fra fjorårets undersøkelse, da det ikke var noen tydelige kjønnsforskjeller. Det skiller seg også fra Sør-Norge, der andelene i årets undersøkelse er omtrent like blant kvinner og menn. Resultatet er samtidig i tråd med Fondsundersøkelsen 2026, som viser at andelen med penger plassert i aksjefond er noe høyere blant menn enn blant kvinner samlet sett. Kjønnsforskjellen er imidlertid større blant unge i Nord-Norge enn i det samlede utvalget i Fondsundersøkelsen.

Figur 15 – Andelen menn og kvinner som allerede har investert eller som planlegger å investere i aksjer/fond

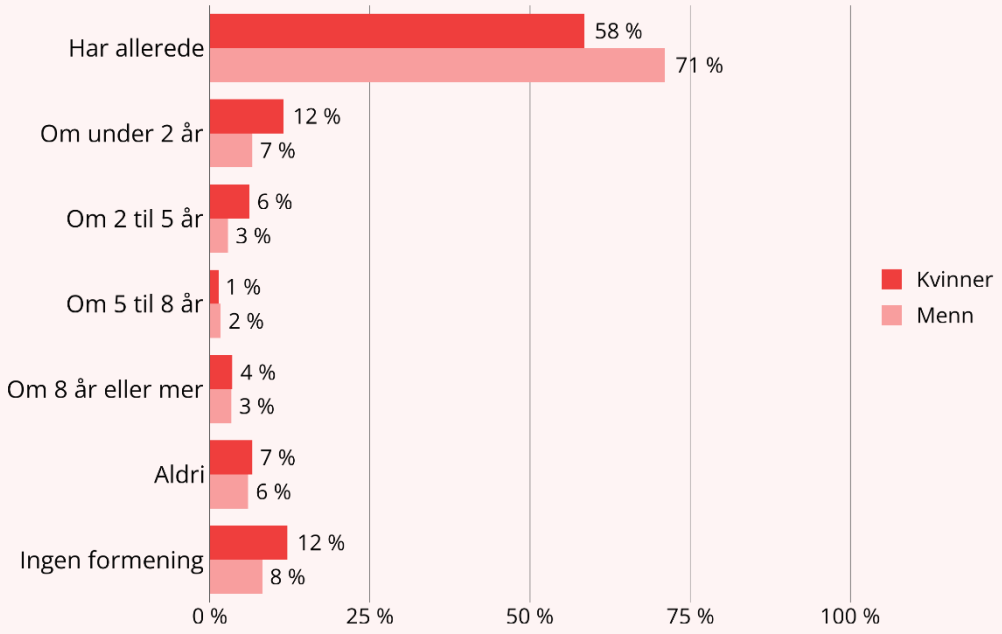

Investering i aksjer og fond er minst utbredt blant 18–24-åringene. I denne aldersgruppen har 55 prosent investert, mot rundt sju av ti av dem mellom 25 og 34 år. Aksje- og fondsinvesteringer er mer utbredt blant personer med høyere utdanning enn blant dem uten. Det er også mer utbredt blant yrkesaktive enn blant dem under utdanning, lærlinger og unge med andre hovedbeskjeftigelser.

Det er også geografiske forskjeller. Andelen som har investert i aksjer eller fond, er større i Bodø og Tromsø enn i mindre sentrale kommuner. I de minst sentrale kommunene svarer en større andel at de aldri kommer til å investere i aksjer eller fond. Andelen som har investert, er i tillegg lavere i Finnmark enn i Nordland og Troms.

Når det gjelder andre former for sparing, er BSU (boligsparing for ungdom) fortsatt utbredt blant unge i Nord-Norge. 64 prosent oppgir at de sparer i BSU. Andelen har vært relativt stabil de siste tre årene, men er lavere enn i 2022 og 2023. Tall fra SSB viser samtidig en betydelig nedgang i den samlede BSU-sparingen. Fra juli 2022 til juli 2026 falt innskuddene med 13,8 prosent, tilsvarende i underkant av 7 milliarder kroner. I samme periode økte husholdningenes øvrige bankinnskudd. Utviklingen kan tyde på at husholdningene i større grad plasserer bankinnskuddene på andre kontoer enn BSU. Dette kan blant annet ha sammenheng med at andre kontoer gir enklere tilgang til pengene, og at halveringen av skattefradraget har gjort BSU mindre attraktivt.

Flere unge i Nord-Norge enn i Sør-Norge sparer i BSU, og andelen er høyere blant kvinner enn blant menn. BSU-sparing er mest utbredt blant dem mellom 25 og 29 år, som også er en alder der mange kjøper sin første bolig. Blant de yngste er andelen som allerede sparer, lavere, men flere oppgir at de planlegger å spare i BSU i årene som kommer. BSU-sparing er også mer utbredt blant unge med høyere utdanning enn blant dem uten, og er mer utbredt blant yrkesaktive enn blant unge under utdanning, lærlinger og unge med andre hovedbeskjeftigelser.

Figur 16 – Andelen som allerede har gjort ulike investeringer/sparinger

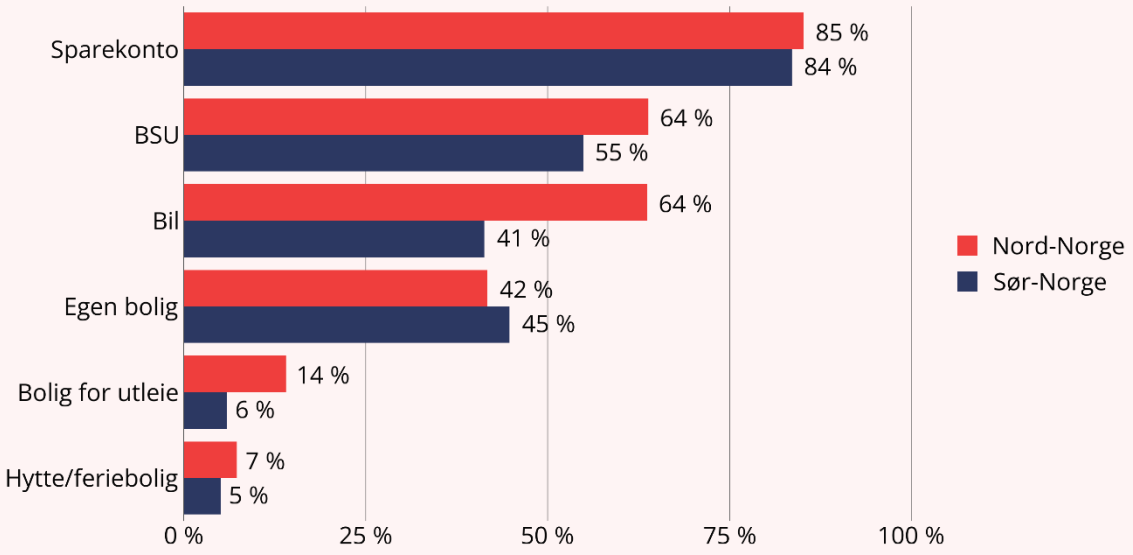

Andelen som har investert i egen bolig har vært nokså stabil de siste fem årene. I årets undersøkelse oppgir 42 prosent at de har investert i bolig. Dette er samme andel som i 2025 og omtrent lik andel som 2022–2024, da andelen varierte mellom 43 og 47 prosent. Forskjellene mellom unge i Nord- og Sør-Norge er små, mens det er tydeligere forskjeller mellom aldersgruppene. Andelen som har investert i bolig, er størst blant dem mellom 30 og 34 år. Blant de yngste svarer imidlertid 75 prosent at de planlegger å investere i bolig i fremtiden.

Forskjellen mellom Nord- og Sør-Norge er større for investering i bolig for utleie. 14 prosent av de unge i Nord-Norge har investert i utleiebolig, mot 6 prosent i Sør-Norge. Andelen i nord har økt gradvis fra 2022 og 2023, og årets tall er det høyeste som er målt i Barometer X. Privat korttidsutleie har blitt en viktig inntektskilde for mange. I 2025 omsatte Airbnb-utleiere i Tromsø, Lofoten, Bodø og Alta for nær 1,4 milliarder kroner, en økning på 28 prosent fra året før. Denne veksten har samtidig skapt diskusjon om konsekvensene for boligmarkedet og lokalsamfunnene. Regjeringen arbeider med forslag til et nytt regelverk som skal gi kommunene bedre muligheter til å regulere korttidsutleie lokalt. Forslaget skal etter planen sendes på høring i løpet av høsten. EU-kommisjonen har også foreslått nye regler som skal gi lokale myndigheter bedre verktøy til å regulere korttidsutleie i områder med press på boligmarkedet.

Sparekonto er fortsatt den vanligste spareformen blant unge. I nord oppgir 85 prosent at de har penger på sparekonto, en andel som har vært stabil siden 2022. Det er vanligere å ha penger på sparekonto blant kvinner enn blant menn, og blant unge mellom 25 og 29 år enn blant unge i de øvrige aldersgruppene. Andelen er også høyere blant unge med høyere utdanning enn blant dem uten, og blant yrkesaktive enn blant unge under utdanning, lærlinger og unge med andre hovedbeskjeftigelser.

Flere unge i Nord-Norge enn i Sør-Norge har investert i bil, henholdsvis 64 og 41 prosent. Andelen i nord er omtrent på samme nivå som i 2022, 2023 og 2025, men litt lavere enn i 2024. Andelen som har investert i bil er større i de minst sentrale kommunene enn i de mest sentrale. Dette kan blant annet ha sammenheng med større avstander og et mer begrenset kollektivtilbud i mindre sentrale kommuner. Andelen som har investert i bil er minst blant dem i alderen 18–24 år og størst blant dem som er 30 år og eldre.

Mange sparer langsiktig, og omtrent halvparten forventer at sparingen og investeringene de gjør i dag, vil gjøre dem i stand til å realisere planer og drømmer i fremtiden. Andelen er omtrent den samme som i 2024 og 2025, men lavere enn i 2022 og 2023. Dette til tross for at andelen som sparer og investerer, har holdt seg stabil. Det er ingen tydelige forskjeller mellom undergruppene.

Figur 17 – Ut ifra investeringene/tiltakene jeg gjør i dag forventer jeg å kunne realisere planene og drømmene mine

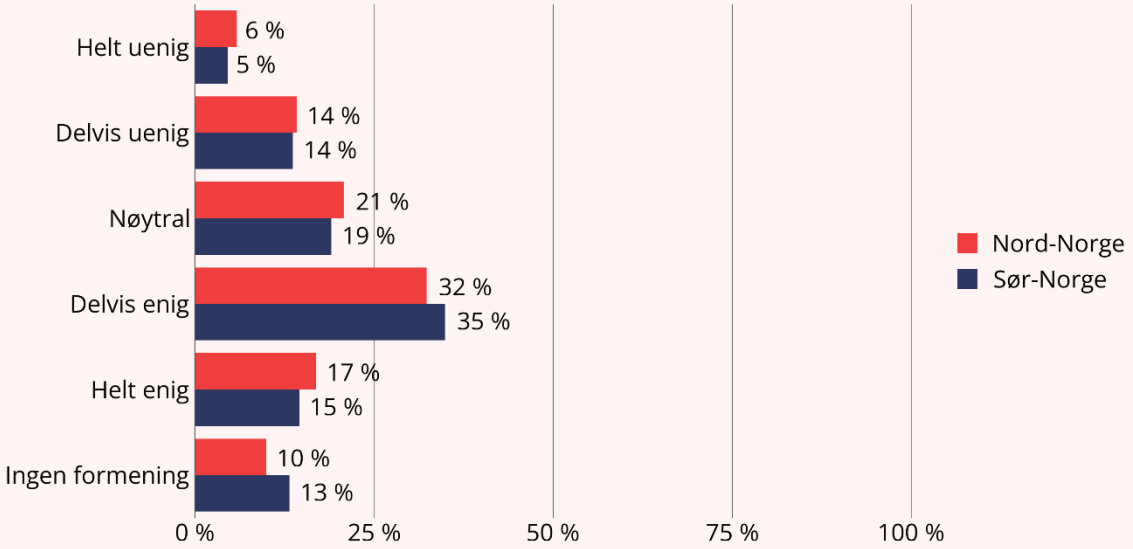

Trygghet og arbeidsmiljø veier tyngre enn karriere

Drøyt halvparten av de unge mener at Nord-Norge tilbyr gode karrieremuligheter, men arbeidsmiljø og trygghet veier tyngre enn lønn og karrieremuligheter når de velger jobb. Seks av ti forventer å styrke kompetansen sin.

Nord-Norge scorer høyt som bosted – svakere som karrierearena

Unge befinner seg i en livsfase der valg knyttet til utdanning, jobb og bosted står sentralt. Attraktive fagmiljøer, varierte jobbmuligheter og gode muligheter for næringsutvikling kan ha betydning for hvor de velger å bo og arbeide. Hvordan de unge vurderer karrieremulighetene i Nord-Norge, kan derfor påvirke om de velger å bli værende i landsdelen.

Åtte av ti mener at Nord-Norge er et godt sted å bo, men bare drøyt halvparten mener at landsdelen tilbyr gode karrieremuligheter. Vurderingen har vært relativt stabil de siste 5 årene, med andeler mellom 52 og 60 prosent. I årets undersøkelse er 22 prosent uenige i påstanden. Unge i Sør-Norge vurderer karrieremulighetene der de bor mer positivt enn unge i Nord-Norge, men svarer samtidig noe oftere at de ikke har gjort seg opp en mening.

En annen undersøkelse gjennomført for Kunnskapsbanken viser at 65 prosent av innbyggerne i Nord-Norge mener at det er gode jobbmuligheter der de bor. Resultatene er imidlertid ikke direkte sammenlignbare, ettersom undersøkelsene har ulike målgrupper og måler ulike forhold (karrieremuligheter i landsdelen og jobbmuligheter på bostedet).

Figur 18 – Å arbeide i Nord-Norge gir gode karrieremuligheter

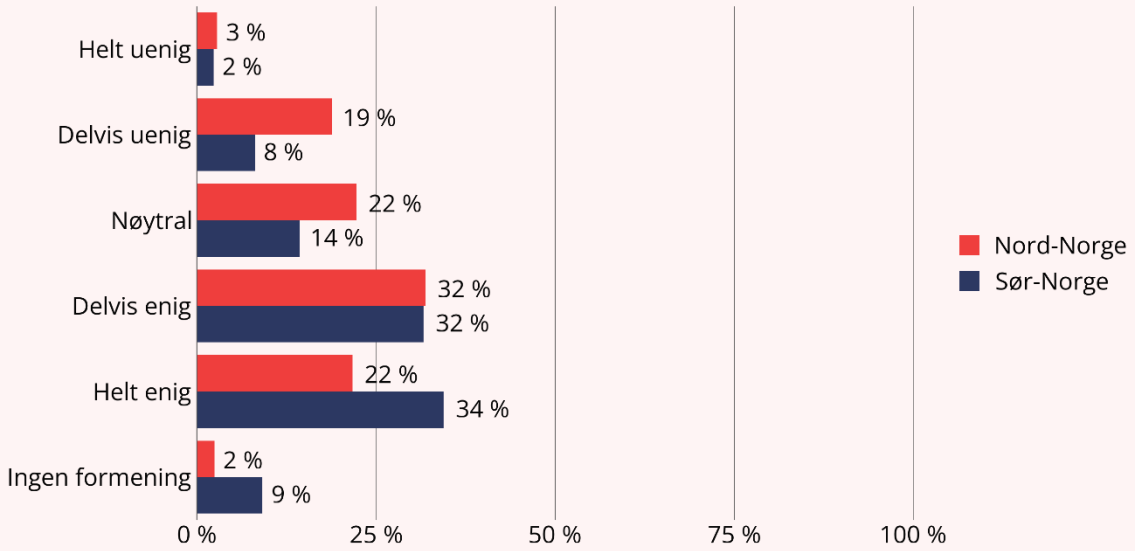

De unges vurdering av karrieremulighetene må ses i sammenheng med situasjonen i arbeidsmarkedet. Arbeidsledigheten er lavere enn landsgjennomsnittet i alle de tre nordnorske fylkene. Samtidig viser Forventningsbarometeret høsten 2026 at over halvparten av bedriftene i Nord-Norge har problemer med å få tak i kvalifisert arbeidskraft. Mangel på kvalifisert arbeidskraft betyr ikke nødvendigvis at det er enkelt for unge og nyutdannede å komme inn på arbeidsmarkedet. En nasjonal undersøkelse blant nyutdannede masterkandidater viser at arbeidsledigheten har økt, og at halvparten opplevde det som vanskeligere enn forventet å finne arbeid i samsvar med kvalifikasjonene sine. Samtidig viser en undersøkelse fra ManpowerGroup at virksomhetene særlig etterspør erfarne medarbeidere, mens blant annet KI-drevet automatisering og kostnadspress bidrar til færre stillinger, særlig til nyutdannede. Dette kan bidra til å forklare avstanden mellom arbeidskraften bedriftene etterspør, og karrieremulighetene de unge opplever at de har. I Barometer 2026X vurderer yrkesaktive karrieremulighetene mer positivt enn unge under utdanning og lærlinger. Det kan tyde på at manglende arbeidserfaring gjør det vanskeligere for unge å se eller få tilgang til de karrieremulighetene som finnes.

Det sosiale miljøet er viktigst når unge velger jobb

Hva legger unge i Nord-Norge størst vekt på når de velger jobb? Respondentene ble bedt om å velge de tre viktigste kriteriene.

Et godt sosialt miljø er viktigst når unge velger jobb. Halvparten oppgir dette som ett av sine tre viktigste kriterier. Rundt fire av ti legger vekt på en stabil og sikker arbeidsplass og muligheten til å jobbe med noe de interesserer seg for. Dette var også de tre viktigste kriteriene i 2024 og 2025, og et godt sosialt miljø har toppet listen siden 2022.

Sammenlignet med 2022 legger flere vekt på å ha en stabil og sikker arbeidsplass, mens færre prioriterer muligheten til å jobbe med noe de interesserer seg for.

Høyest mulig lønn er også viktig for mange. 32 prosent oppgir dette som ett av sine tre viktigste kriterier, noe som plasserer lønn bak sosialt miljø, trygghet og muligheten til å jobbe med egne interesser. Andelen er omtrent som i 2024 og 2025, men lavere enn i 2023. Menn legger større vekt på høyest mulig lønn enn kvinner, og særlig menn mellom 25 og 29 år prioriterer dette.

Figur 19 – Hva er dine tre viktigste kriterier ved valg av jobb?

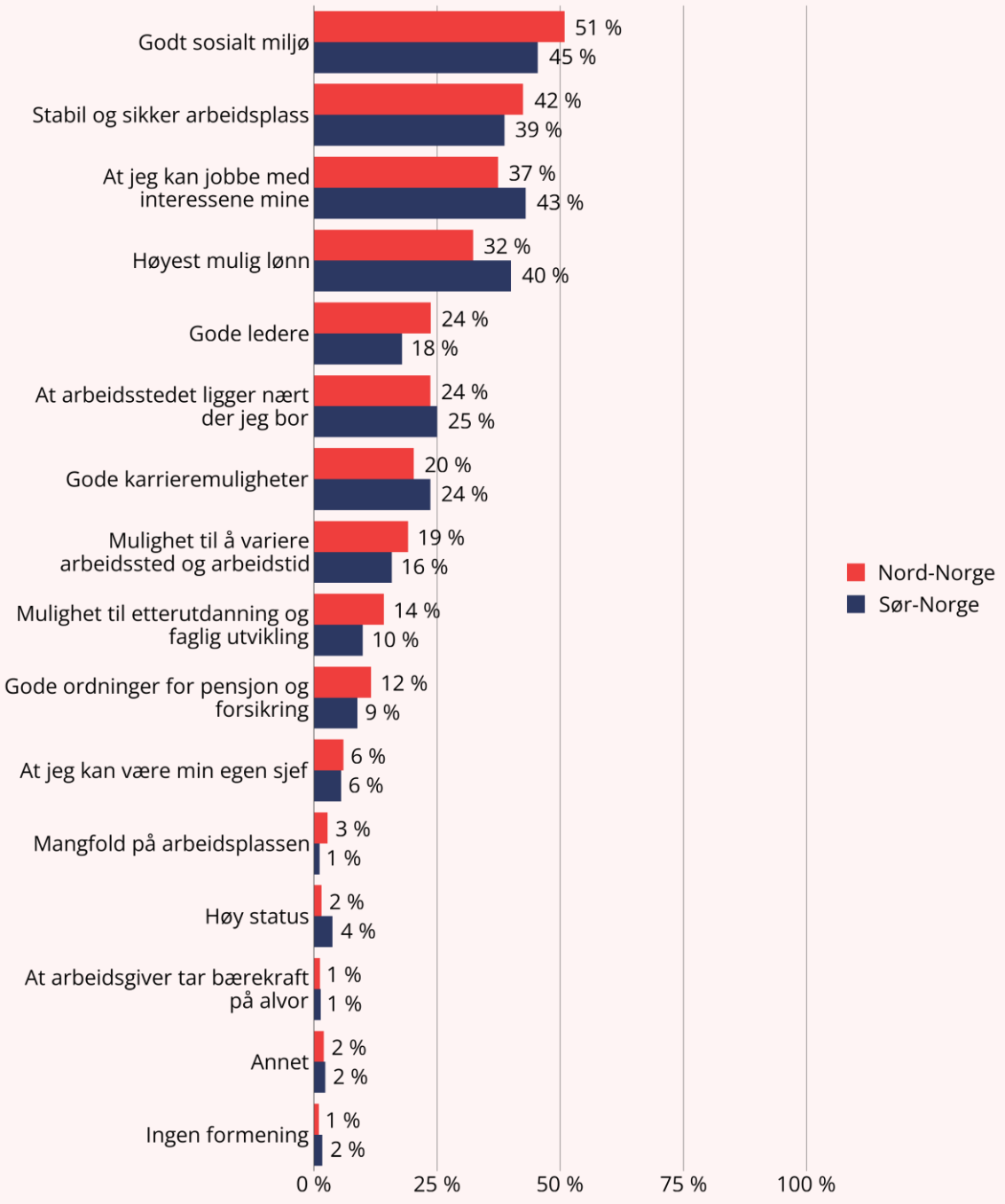

Et godt sosialt miljø og muligheten til å jobbe med egne interesser er også blant de tre viktigste kriteriene blant unge i Sør-Norge. Høyest mulig lønn vektlegges mer av unge i Sør-Norge enn av unge i Nord-Norge, og er dermed blant de tre viktigste kriteriene i sør (rett over det å ha en stabil og sikker arbeidsplass). Betydningen av arbeidsmiljø kommer også frem i en årlig undersøkelse fra Academic Works blant norske studenter og unge arbeidstakere. Der vurderes et godt arbeidsmiljø som viktigere enn blant annet meningsfulle og interessante arbeidsoppgaver, fleksibilitet, gode ledere og karrieremuligheter. At lønn prioriteres relativt lavt blant unge i både Nord- og Sør-Norge, skiller seg fra Academic Works' undersøkelse, der lønn topper listen over prioriteringer.

Flere unge enn i 2023 og 2024 legger vekt på at arbeidsstedet ligger nær bostedet. I årets undersøkelse oppgir 24 prosent dette som ett av sine tre viktigste kriterier ved valg av jobb. Nærhet til arbeidsstedet er viktigere for kvinner enn for menn. Det er ingen tydelige forskjeller etter sentralitet i Nord-Norge, mens unge i de mest sentrale kommunene i Sør-Norge legger mindre vekt på dette.

Selv om en relativt liten andel, drøyt halvparten, mener at Nord-Norge tilbyr gode karrieremuligheter, er ikke dette blant de viktigste kriteriene når unge velger jobb. Bare én av fem oppgir gode karrieremuligheter som ett av sine tre viktigste kriterier. Andelen er høyere i Bodø og Tromsø enn i mindre sentrale kommuner.

Respondentene kunne velge inntil tre kriterier, men noen valgte bare ett eller to. Et godt sosialt miljø og en stabil og sikker arbeidsplass inngår i alle de tre vanligste kombinasjonene av svar:

- At jeg kan jobbe med interessene mine, godt sosialt miljø og stabil og sikker arbeidsplass
- At arbeidsstedet ligger nært der jeg bor, godt sosialt miljø og stabil og sikker arbeidsplass
- Gode ledere, godt sosialt miljø og stabil og sikker arbeidsplass

Når respondentene må prioritere noen få kriterier, er det enkelte alternativer som sjelden når opp. Drøyt én av ti velger pensjons- og forsikringsordninger, mens seks prosent oppgir muligheten til å være sin egen sjef som ett av de tre viktigste kriteriene ved valg av jobb. Relativt få oppgir høy status, mangfold på arbeidsplassen og at arbeidsgiveren tar bærekraft på alvor.

6 av 10 forventer å styrke kompetansen sin

Mulighet for etterutdanning og faglig utvikling er blant de tre viktigste kriteriene ved valg av jobb for 14 prosent av de unge i Nord-Norge. Kompetanseheving kan åpne for andre arbeidsoppgaver og høyere lønn, men verdien avhenger også av at arbeidsgiverne etterspør og tar i bruk den nye kompetansen. Behovet for kvalifisert arbeidskraft er allerede stort. I Talent Shortage-undersøkelsen 2026 oppgir 74 prosent av norske

arbeidsgivere at de har utfordringer med å fylle stillinger på grunn av mangel på kvalifisert arbeidskraft. Samtidig er mange virksomheter usikre på hvilke kompetansebehov de vil ha fremover. I PwCs kompetanserapport fra 2025 oppga over halvparten av norske virksomheter at de ikke visste hvilken kompetanse de ville trenge. Seks av ti svarte likevel at de i stor eller svært stor grad investerte i kompetanseheving. Behovet for kompetanseutvikling må også ses i lys av langsiktige endringer i arbeidsmarkedet. Perspektivmeldingen 2024 peker på at en aldrende befolkning vil øke behovet for arbeidskraft i helse- og omsorgssektoren frem mot 2060. Samtidig ventes veksten i arbeidsstyrken å bli begrenset. Dette kan forsterke behovet for omstilling og kompetanseheving i årene fremover. Utfordringen kan bli særlig stor i Nord-Norge. Rapporten Nord-Norge 2040 anslår at landsdelen kan mangle mellom 42.000 og 44.000 arbeidstakere i 2040, dersom sysselsettingsandelen holder seg på dagens nivå. Offentlig sektor kan trenge rundt 20.000 flere ansatte frem mot 2040. Behovet ventes særlig å øke innen helse- og omsorgstjenestene som følge av en aldrende befolkning, mens færre barn og unge kan redusere behovet i barnehager og grunnskoler.

Blant de unge er interessen for kompetanseheving stor. Barometer 2026X viser at seks av ti forventer å søke etter- eller videreutdanning eller andre kompetansehevende tiltak i løpet av de neste ti årene. Andelen er på nivå med resultatene fra 2023, 2024 og 2025, men betydelig lavere enn i 2022.

Figur 20 – Forventer du at du i løpet av de neste ti årene vil søke etter-, videreutdanning og/eller kompetansehevende tiltak?

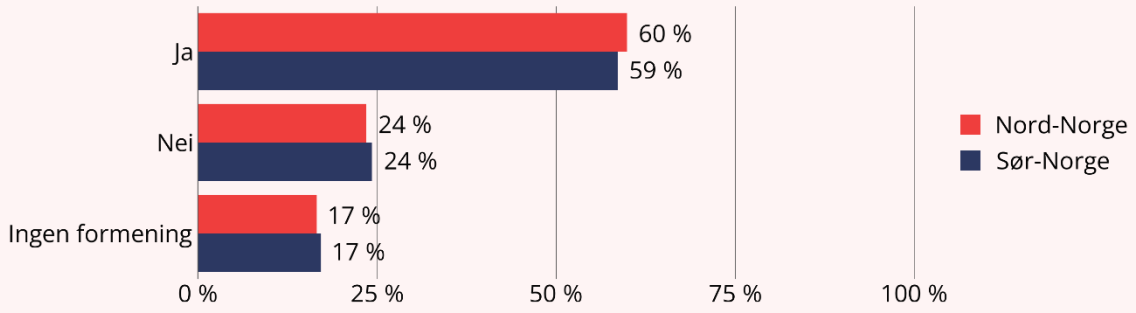

Andelen som forventer å søke etter-, videreutdanning og/eller kompetansehevende tiltak, er større blant dem som er under utdanning eller er lærling enn blant yrkesaktive. Andelen er også noe større blant kvinner enn blant menn. I motsetning til i fjorårets undersøkelse er det ingen tydelige forskjeller mellom dem med og uten høyere utdanning.

De som forventer å søke etter- eller videreutdanning eller andre kompetansehevende tiltak i løpet av de neste ti årene, ble bedt om å ta stilling til noen påstander om dette.

67 prosent oppgir at kompetanseheving bare er aktuelt dersom det finnes støtteordninger som hindrer at det går utover privatøkonomien. Andelen er høyest blant dem mellom 30 og 34 år, der nær åtte av ti svarer dette. Nesten seks av ti vil bare gjennomføre slike tiltak dersom de får velge tema fritt, og omtrent like mange er villige til å bytte jobb for å kunne

styrke kompetansen. Andelen som er villige til å bytte jobb, er høyere blant dem med høyere utdanning enn blant dem uten.

Det er ingen signifikante forskjeller mellom Nord- og Sør-Norge. I Nord-Norge har imidlertid andelen som er villige til å bytte jobb for å styrke kompetansen, gått ned siden 2022 og 2023.

Figur 21 – Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander? Andeler som er helt eller delvis enige (n=456 i Nord-Norge/n=295 i Sør-Norge).

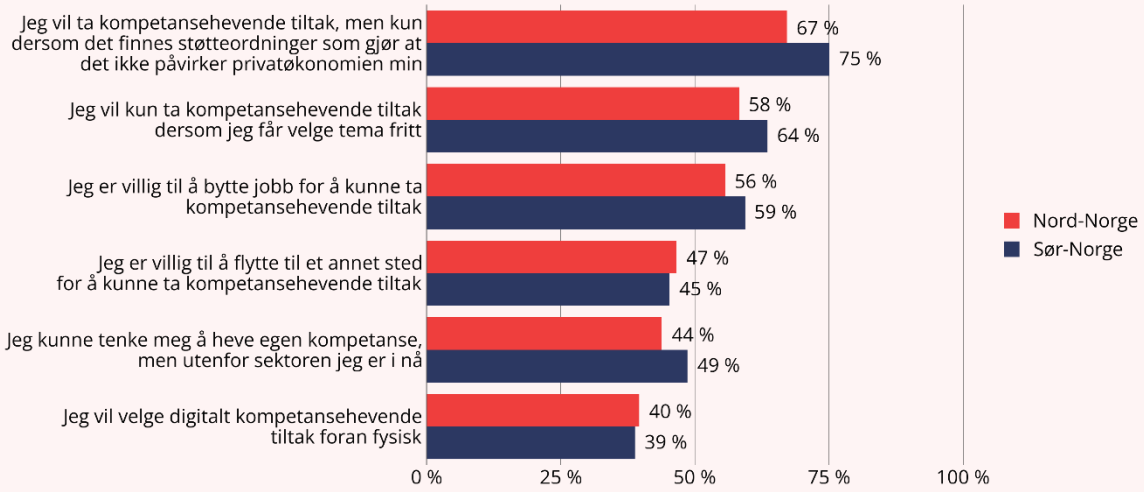

Nesten halvparten er villige til å flytte for å ta kompetansehevende tiltak. Det er særlig de mellom 18 og 24 år som er villige til å flytte, og de som er 30 år eller eldre er minst flyttevillige. Menn er noe mer villige til å flytte enn kvinner. Viljen til å flytte er også større blant dem som er under utdanning eller i lære enn blant yrkesaktive.

44 prosent kunne tenke seg å styrke kompetansen innenfor en annen sektor enn den de arbeider i nå. Andelen er lavere enn i 2025, men på omtrent samme nivå som i perioden 2022–2024. Unge i Sør-Norge er noe mer åpne for dette enn unge i Nord-Norge. Fire av ti foretrekker digitale fremfor fysiske kompetansehevende tiltak. De yngste foretrekker i minst grad digitale tiltak.

De fleste vil bli, men bostedet må levere

De fleste unge ser for seg en fremtid i Nord-Norge, og rundt halvparten forventer å bli boende i samme kommune. Hvilke tilbud og tjenester som finnes der man bor, kan ha stor betydning for landsdelens attraktivitet. De unge legger særlig vekt på helsetjenester. Gapet mellom hva de unge mener er viktig og hvor fornøyde de er med tilstanden i dag, er størst for reisekostnader til andre deler av Norge og verden.

7 av 10 ser for seg en fremtid i Nord-Norge

Funnene fra Barometer 2026X viser at unge i Nord-Norge har en sterk tilknytning til landsdelen, og at de fleste opplever landsdelen som et godt sted å bo. Selv om folketallet i Nord-Norge forventes å holde seg relativt stabilt frem mot 2050, vil alderssammensetningen endres. SSBs hovedalternativ for befolkningsframskrivingene (MMMM) viser at antallet 18–34-åringer vil falle med 8 prosent frem mot 2035 og 18 prosent frem mot 2050. Telemarksforsknings prognose anslår en enda større nedgang, på 29 prosent frem mot 2050. Det tilsvarer en reduksjon på mer enn 30.000 personer i denne aldersgruppen.

Samtidig blir befolkningen eldre. SSB forventer at antallet innbyggere over 67 år i Nord-Norge vil øke med 32 prosent frem mot 2050. I landsdelen som helhet er det fortsatt flere innbyggere mellom 18 og 34 år enn over 67 år, men dette forventes å snu i 2031. I mange kommuner har denne utviklingen allerede kommet langt, særlig i de minste. I 33 av 34 kommuner med færre enn 2.000 innbyggere er det flere innbyggere over 67 år enn mellom 18 og 34 år. I de to største byene, Bodø og Tromsø, er det fortsatt flere innbyggere mellom 18 og 34 år enn over 67 år. I Bodø forventes dette å snu i 2038, mens det i Tromsø ikke forventes å nå dette krysningspunktet innen 2050. Utviklingen kan gjøre det mer krevende å sikre tilstrekkelig arbeidskraft i privat næringsliv og offentlige velferdstjenester. Samtidig avhenger landsdelens evne til å tiltrekke og beholde unge ikke bare av tilgangen på arbeid, men også av om det finnes egnede boliger, gode tjenester og attraktive lokalsamfunn. Dette kan få betydning for landsdelens attraktivitet som bosted for unge.

Til tross for at antallet unge innbyggere forventes å synke, ser de fleste av dagens unge for seg en fremtid i landsdelen. I Barometer 2026X tror 68 prosent at de mest sannsynlig fortsatt bor i Nord-Norge om fem år. Andelen er identisk med undersøkelsen i 2025, og på omtrent samme nivå som i 2024, 2023 og 2022. Omtrent halvparten forventer å bli boende i samme kommune som i dag, mens 16 prosent tror de vil bo i en annen kommune i landsdelen.

Totalt tror 27 prosent at de vil forlate landsdelen innen fem år, og denne andelen har vært stabil de siste fem årene. De fleste av disse ser for seg å flytte til en annen del av Norge, mens en liten andel tror de vil bosette seg i utlandet.

Også i Sør-Norge tror flertallet at de fortsatt vil bo i samme region om fem år. Dette gjelder 75 prosent, og de fleste forventer å bli boende i samme kommune. Det er ingen signifikante forskjeller mellom unge i Nord-Norge og Sør-Norge når det gjelder forventet bosted om fem år.

Figur 22 – Forventet bosted om fem år

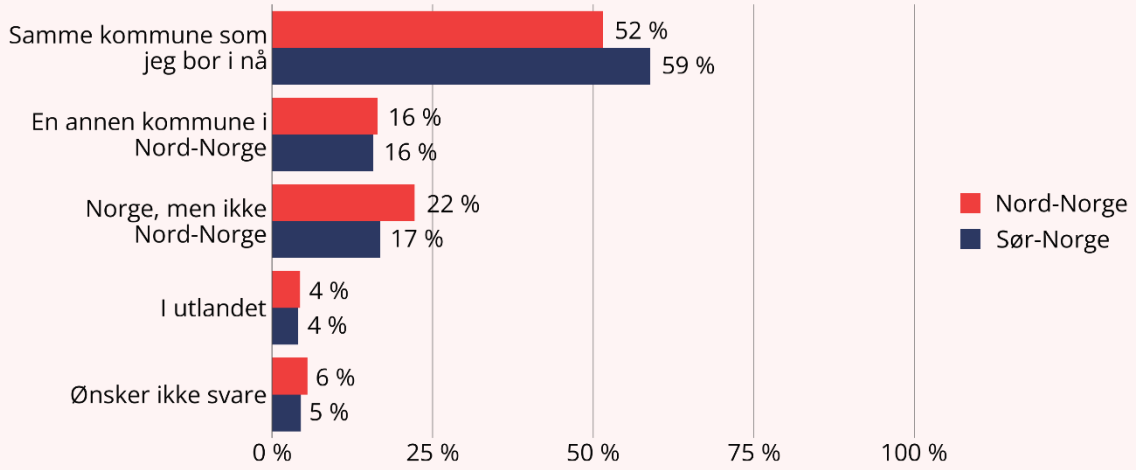

Det er særlig 18–24-åringene som tror de vil bo et annet sted om fem år. Andelen som forventer å bli boende i samme kommune som i dag, øker med alderen. En undersøkelse som Kunnskapsbanken publiserte tidligere i år, viser også at flytteplaner er mest utbredt blant de yngste innbyggerne. Selv om undersøkelsene ikke er direkte sammenlignbare, tyder begge på at de yngste i størst grad holder muligheten for å flytte åpen.

Aldersforskjellene kan blant annet henge sammen med at unge ofte flytter i forbindelse med utdanning. En større andel av de yngste respondentene er under utdanning eller er lærling, mens inntektsgivende arbeid er vanligere blant dem over 24 år. I Kunnskapsbankens undersøkelse oppga 15–29-åringene oftere studier som flyttemotiv enn eldre aldersgrupper. Boligeierskap er samtidig mer utbredt blant 30–34-åringene, og mange av boligeierne i denne aldersgruppen eier boligen sammen med en kjæreste eller ektefelle. De eldste respondentene ser dermed ut til å være mer etablerte i arbeids- og privatlivet, noe som kan bidra til at færre i denne gruppen ser for seg å flytte. I Nord-Norge er det likevel ingen tydelige forskjeller mellom dem som er under utdanning eller er

lærling, og dem som er yrkesaktive, i andelen som tror de vil flytte ut av landsdelen. I Sør-Norge er det derimot vanligere blant unge under utdanning og lærlinger enn blant yrkesaktive å tro at de vil bo i en annen landsdel om fem år.

Det er ingen signifikante forskjeller etter sentralitetsnivå, men andelen som tror de vil flytte ut av landsdelen er større i Finnmark enn i Nordland og Troms. Samtidig er det færre som tror de vil bli boende i samme kommune som i dag.

Når forventet bosted om fem år ses i sammenheng med andre spørsmål, kommer betydningen av karrieremuligheter, trivsel og tilknytning tydelig frem. Andelen som forventer å bli boende i Nord-Norge er større blant dem som opplever at landsdelen byr på gode karrieremuligheter enn blant dem som ikke gjør det. Det samme gjelder dem som mener at Nord-Norge er et godt sted å bo, og dem som føler sterk tilknytning til kommunen, fylket og landsdelen. Også i Sør-Norge har karrieremuligheter, trivsel og tilknytning betydning for hvor man ser for seg å bo i fremtiden.

På spørsmål om størrelsen på kommunene de forventer å bo i om fem år, svarer over halvparten av dem som tror de vil flytte til en annen kommune at de ser for seg å bo i en kommune med flere innbyggere enn dagens bostedskommune. 16 prosent ser for seg å bo i en kommune med omtrent like mange innbyggere, mens én av fem ser for seg en kommune med færre innbyggere.

Utviklingen over tid tyder på at flere ser for seg å flytte til en kommune med flere innbyggere. Sammenlignet med perioden 2022–2024 har denne andelen økt, mens andelen som forventer å bo i en kommune med omtrent samme innbyggertall som dagens bostedskommune, har gått ned.

Figur 23 – Hvor mange innbyggere er det i kommunen man tror man vil bo i om fem år? Prosent av unge som tror de vil flytte til en annen kommune (Nord-Norge: n=294, Sør-Norge: n=164)

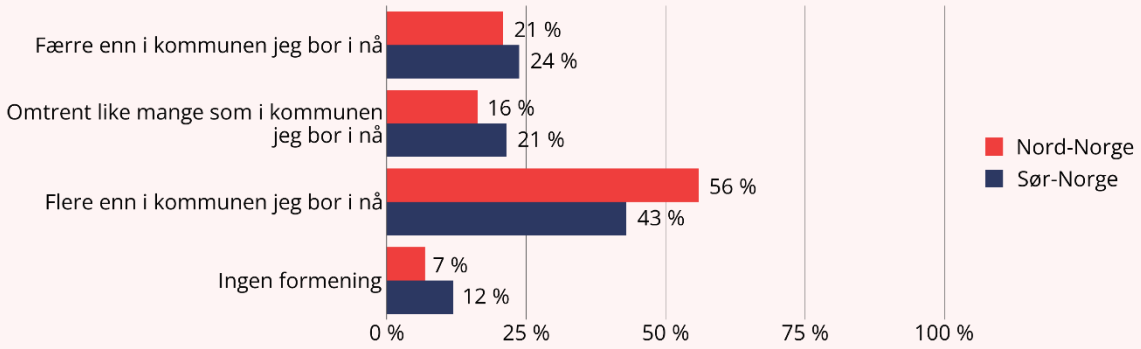

En større andel unge i Bodø og Tromsø enn i mindre sentrale kommuner forventer å bo i en kommune med færre innbyggere enn dagens bostedskommune. Den samme tendensen finnes i Sør-Norge. Unge i de mest sentrale kommunene tror oftere enn andre at de vil bo i en kommune med færre innbyggere om fem år.

Helsetjenester er avgjørende for de unge der de bor

Kunnskap om hvilke tilbud og tjenester unge voksne legger vekt på der de bor, er viktig for å utvikle robuste lokalsamfunn i Nord-Norge. Som i tidligere utgaver av Barometer X er helsetjenester det tilbudet flest legger vekt på. 68 prosent oppgir at helsetjenester er svært viktig, mens 27 prosent mener det er ganske viktig. Kvinner legger i enda større grad vekt på helsetjenester enn menn.

Dersom man ser på hva respondentene vurderer som «svært viktig», er reisekostnader til andre deler av Norge og utlandet det nest viktigste området. Halvparten vurderer dette som svært viktig. Andelen er på samme nivå som i 2025, men lavere enn i 2023 og 2024, da henholdsvis 71 og 58 prosent svarte det samme.

Figur 24 – Hva er viktigst for de unge der de bor?

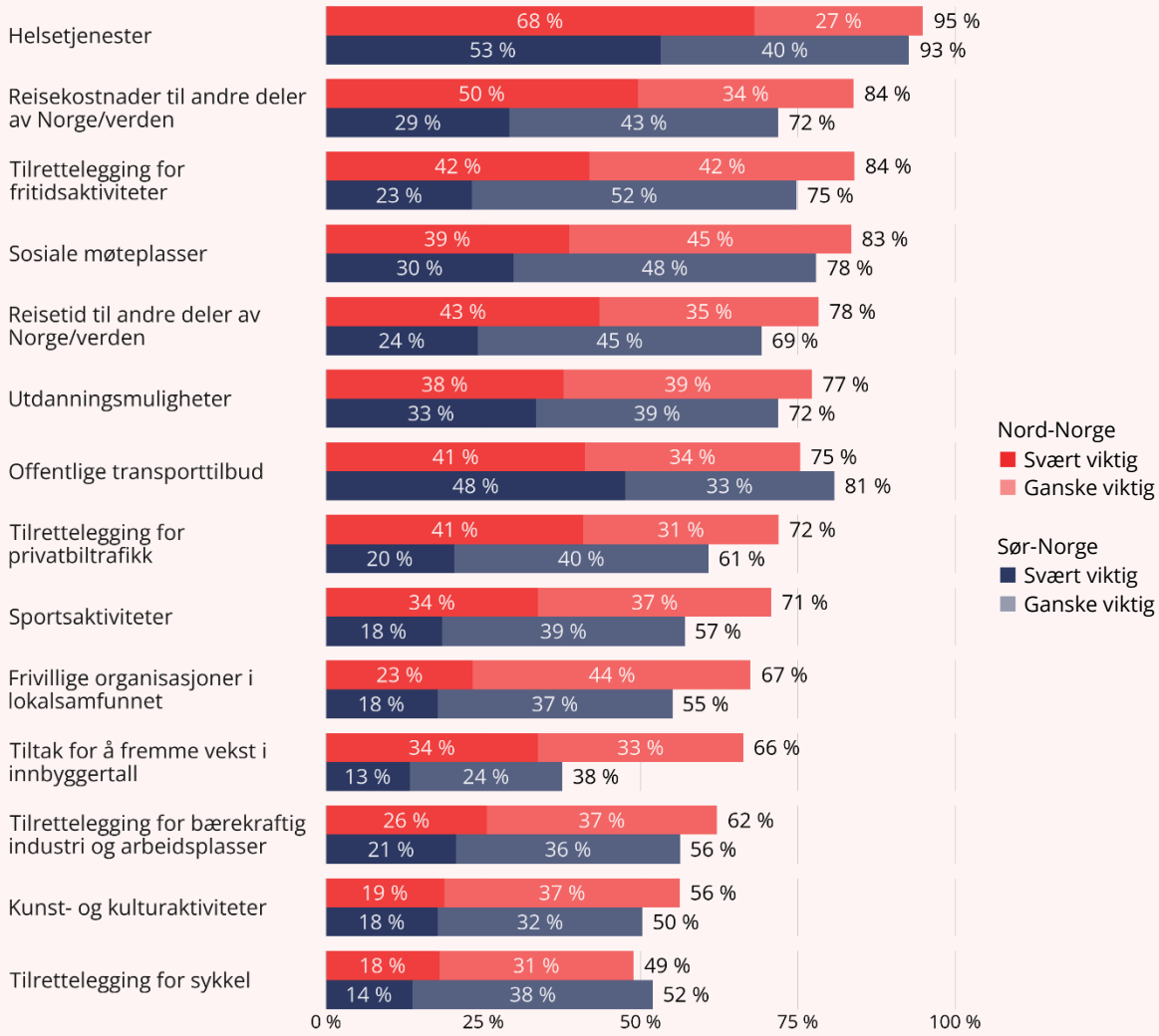

Det er fortsatt forskjeller mellom fylkene. I Finnmark vurderer 63 prosent reisekostnader som svært viktig, mot 44 prosent i Nordland og 51 prosent i Troms. Forskjellene er omtrent de samme som i fjorårets undersøkelse, men mindre enn tidligere. De har blitt mindre etter at regjeringens tiltak for å redusere prisene på flyreiser på kortbanenettet ble innført i 2024. Undersøkelsen gir imidlertid ikke grunnlag for å fastslå at tiltakene er årsaken til utviklingen.

Flere andre forhold vurderes også som svært viktige. Omtrent fire av ti trekker frem tilrettelegging for fritidsaktiviteter, sosiale møteplasser, reisetid til andre deler av Norge og utlandet, utdanningsmuligheter, offentlig transport og tilrettelegging for biltrafikk.

Det er relativt store forskjeller mellom Nord- og Sør-Norge. En større andel unge i Nord-Norge enn i Sør-Norge vurderer tilrettelegging for privatbiltrafikk, tiltak for å fremme befolkningsvekst, frivillige organisasjoner i lokalsamfunnet, sports- og fritidsaktiviteter samt reisetid og reisekostnader til andre deler av Norge og utlandet som viktig. I tillegg oppgir en større andel unge i Nord-Norge at helsetjenester og sosiale møteplasser er svært viktig. Når det gjelder offentlig transporttilbud, er det ingen signifikant forskjell i andelen som vurderer tilbudet som viktig. Andelen som mener at offentlig transporttilbud er lite viktig eller ikke viktig, er imidlertid større i Nord-Norge enn i Sør-Norge.

Resultatene fra årets Barometer X viser at flere av områdene vurderes som mindre viktige enn i tidligere undersøkelser:

- **Tiltak for å fremme vekst i innbyggertallet** vurderes som mindre viktig enn i 2022–2024, mens resultatet er omtrent på nivå med 2025. Også **utdanningsmuligheter** vurderes som mindre viktig enn i 2022–2024.
- **Reisekostnader til andre deler av Norge og utlandet** vurderes som mindre viktig enn i 2023. Det samme gjelder **tilrettelegging for sykkel**. For begge områdene har resultatene imidlertid vært stabile de siste tre årene.
- **Tilrettelegging for bærekraftig industri og arbeidsplasser** vurderes som klart mindre viktig enn i 2022 og 2023. I disse årene mente åtte av ti unge at dette var viktig, mot seks av ti i årets måling.
- For **sosiale møteplasser** har andelen som mener dette er svært viktig, gått ned fra 54 prosent i 2022 til 39 prosent i årets måling. Den samlede andelen som mener at sosiale møteplasser er viktig har vært nokså stabil. Det samme mønsteret gjelder **tilrettelegging for fritidsaktiviteter**. Her har andelen som svarer «svært viktig» gått ned fra 56 til 42 prosent, mens den samlede andelen som vurderer dette som viktig er relativt uendret.
- Også for **helsetjenester** er andelen som svarer «svært viktig» lavere enn i 2022 og 2023. Den samlede andelen som mener at helsetjenester er viktig, har likevel holdt seg stabilt høy over tid.

I tillegg til endringene over tid varierer vurderingene mellom ulike grupper i utvalget. Menn vurderer offentlig transporttilbud, frivillige organisasjoner i lokalsamfunnet,

reisekostnader til andre deler av Norge og utlandet, kunst- og kulturaktiviteter og sosiale møteplasser som mindre viktig enn kvinner. Det er også enkelte forskjeller mellom aldersgruppene. Offentlig transporttilbud vurderes oftere som viktig blant de yngste (18–24 år), mens tiltak for å fremme vekst i innbyggertallet og tilrettelegging for bærekraftig industri og arbeidsplasser vurderes oftere som viktig blant de eldste (30–34 år). At offentlig transporttilbud vurderes som viktigere blant de yngste, kan ses i sammenheng med at færre i denne aldersgruppen har egen bil.

Innbyggerne i Bodø og Tromsø vurderer tilrettelegging for biltrafikk som mindre viktig enn innbyggerne i mindre sentrale kommuner. Samtidig vurderer de tilrettelegging for sykkel og offentlig transport som viktigere. En rapport fra Transportøkonomisk institutt (TØI) viser en sammenheng mellom bystørrelse, befolkningstetthet og valg av transportmiddel. I større byer gjør kortere avstander og et bedre utbygd kollektivtilbud det enklere å velge andre transportmidler enn bil. Bilbruken går derfor ned når befolkningstettheten øker, mens bilandelen på små tettsteder forblir omtrent uendret. Dette kan ses i sammenheng med at mindre steder ofte har mer spredt arealbruk og større avstander, noe som gjør bilen mer nødvendig.

Innbyggerne i Bodø og Tromsø vurderer også kunst- og kulturaktiviteter og utdanningsmuligheter som viktigere enn de som bor utenfor landsdelens to største byer. Tiltak for å fremme vekst i innbyggertallet vurderes derimot som viktigere av dem som bor i andre kommuner enn Bodø og Tromsø.

Flere av områdene i figuren over vurderes som viktigere blant dem som deltok i undersøkelsen via lenken som ble delt i sosiale medier, enn blant dem som ble rekruttert til å delta i undersøkelsen (du kan lese mer om de to utvalgene i «Metode og datagrunnlag»). Dette gjelder tilrettelegging for privatbiltrafikk og sykkel, tiltak for å fremme vekst i innbyggertallet, frivillige organisasjoner i lokalsamfunnet, helsetjenester, sosiale møteplasser og utdanningsmuligheter.

Reisekostnader skaper størst misnøye

I undersøkelsen ble de unge også spurt om hvor fornøyde de er med de ulike tilbudene der de bor. Ved å sammenligne andelen som vurderer tilbudene som viktige med andelen som er fornøyde, kommer det frem store gap på flere områder.

Figur 25 – Hvor viktig ulike tilbud er der man bor sammenstilt med tilfredshet med dagens tilstand

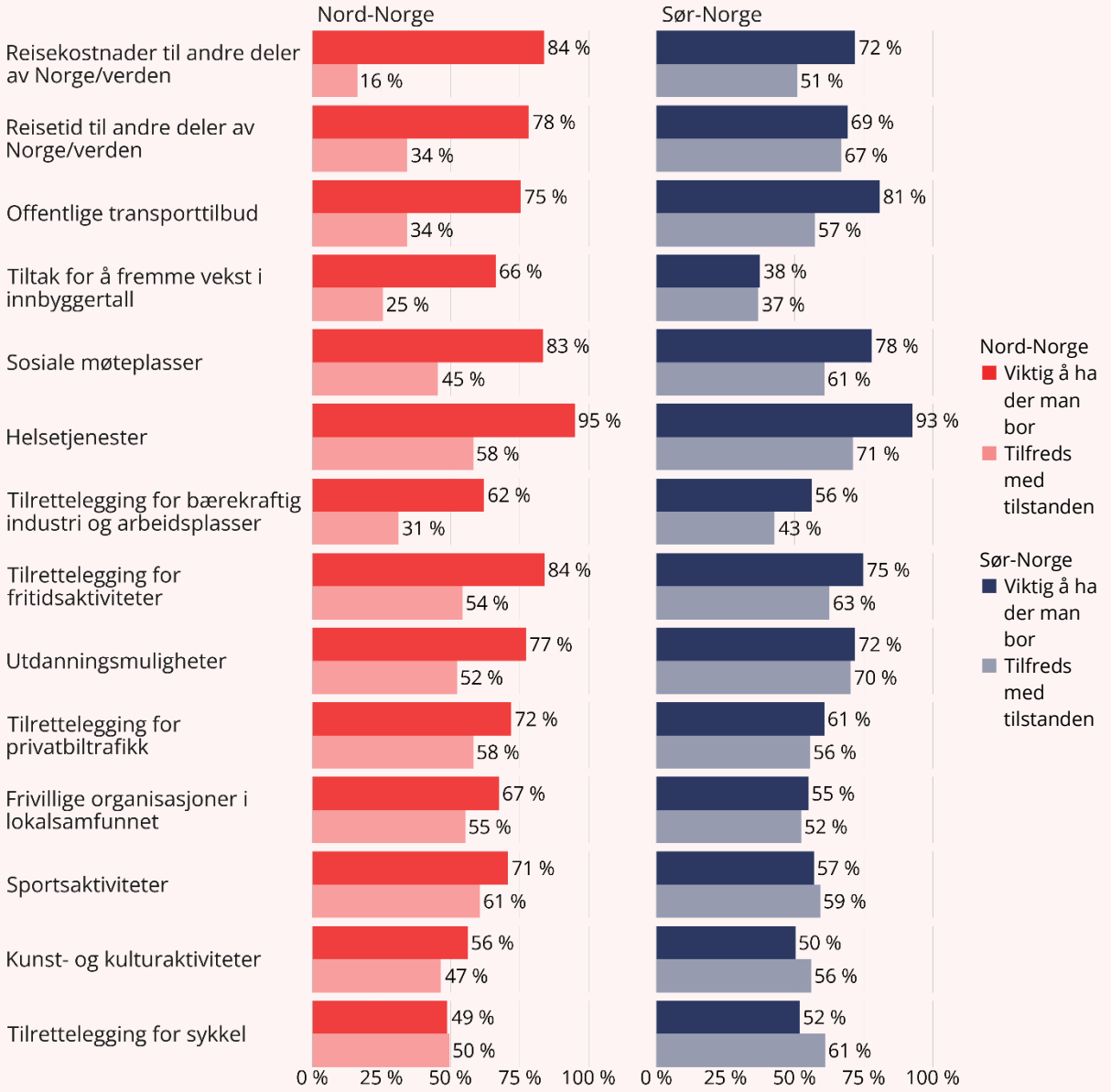

Reisekostnader til andre deler av Norge og utlandet er området med størst gap mellom hvor viktig de unge voksne vurderer dette, og hvor fornøyde de er i dag. Dette har også vært området med størst gap i tidligere utgaver av Barometer X. En undersøkelse fra Kunnskapsbanken fra 2024 viser at befolkningen i Nord-Norge legger større vekt på reisekostnader enn befolkningen i andre deler av landet. Samtidig er de mindre fornøyde med reisekostnadene enn befolkningen i Sør-Norge, også når det tas hensyn til

sentralitetsnivå. I Barometer 2026X vurderer 84 prosent av de unge i Nord-Norge reisekostnader som viktig, mens bare 16 prosent er fornøyde. I Sør-Norge er forskjellen betydelig mindre: 72 prosent vurderer reisekostnader som viktig, mens rundt halvparten er fornøyde. I Nord-Norge varierer tilfredsheten med reisekostnadene etter kommunesentralitet. Innbyggerne i Bodø og Tromsø er mer fornøyde enn innbyggerne i mindre sentrale kommuner. Finnmark skiller seg ut med særlig lav tilfredshet. En undersøkelse fra Kunnskapsbanken viser at reisekostnader oftere oppgis som flyttemotiv i Finnmark enn i Troms og Nordland. I Sør-Norge er det ingen tydelige forskjeller etter sentralitet.

Det er også betydelig avstand mellom hvor stor vekt de unge legger på reisetiden til andre deler av Norge og utlandet, og hvor fornøyde de er med dagens situasjon. Mens 78 prosent vurderer reisetiden som viktig, er bare 34 prosent fornøyde. I Sør-Norge er de to andelene omtrent like: 69 prosent vurderer reisetiden som viktig, og 67 prosent er fornøyde. Den lave tilfredsheten i nord kan ses i sammenheng med de store geografiske avstandene i landsdelen, som ofte innebærer lange reisetider både innad i Nord-Norge og til andre deler av Norge og utlandet. Fra Hammerfest til Oslo tar det for eksempel rundt 24 timer å kjøre uten stopp via Sverige, mens en reise med kollektivtransport kan ta mer enn to døgn. Til sammenligning er kjøretiden rundt sju timer mellom Bergen og Oslo og drøyt ti timer mellom Trondheim og Kristiansand. Tilfredsheten varierer samtidig med kommunesentralitet. I Nord-Norge er innbyggerne i Bodø og Tromsø mer fornøyde med reisetiden enn innbyggerne i mindre sentrale kommuner. Det samme mønsteret finnes i Sør-Norge, der tilfredsheten er lavere i de minst sentrale kommunene enn i mer sentrale kommuner. Innbyggerne i de minst sentrale kommunene i Sør-Norge er likevel mer fornøyde med reisetiden enn innbyggerne i Nord-Norge samlet sett.

Det er også relativt store gap mellom viktighet og tilfredshet når det gjelder tiltak for å fremme vekst i innbyggertallet, offentlige transporttilbud, sosiale møteplasser og helsetjenester. På alle disse områdene er gapet mindre i Sør-Norge enn i Nord-Norge.

Innbyggerne i Bodø og Tromsø er mer fornøyde med offentlig transporttilbud, helsetjenester, sports- og fritidsaktiviteter, kunst- og kulturaktiviteter, frivillige organisasjoner, sosiale møteplasser og utdanningsmuligheter enn innbyggere i mindre sentrale kommuner. Den høyere tilfredsheten med utdanningsmulighetene kan blant annet henge sammen med at Bodø og Tromsø er de største universitetsbyene i Nord-Norge. Samtidig finnes det utdanningstilbud ved en rekke andre byer i landsdelen.

I mindre sentrale kommuner vurderes tiltak for å fremme vekst i innbyggertallet som viktigere enn i Bodø og Tromsø. Samtidig er innbyggerne i disse kommunene mer misfornøyde med tiltakene. Det samme mønsteret finnes også i Sør-Norge.

4 av 10 eier bolig

I Barometer 2026X svarer 42 prosent av de unge voksne at de eier boligen de bor i. Videre oppgir 36 prosent at de leier privatbolig eller studentbolig, mens 15 prosent bor hjemme hos foreldrene. Fordelingen er omtrent den samme som i 2022–2024. En noe mindre andel bor i studentbolig enn i 2025.

At fire av ti unge eier boligen de bor i, må ses i sammenheng med at boligeierskap generelt er utbredt i Nord-Norge. I 2025 bodde 78 prosent av befolkningen i landsdelen i en eid bolig. Leie er imidlertid langt vanligere blant unge enn i befolkningen samlet. Blant 20–29-åringene bodde 43 prosent i en leid bolig i 2025. Det samme mønsteret kommer frem i Barometer 2026X, der leie er mest utbredt blant de yngste. Undersøkelsen viser også at en større andel unge i Nord-Norge enn i Sør-Norge leier bolig.

Unge som ikke eier bolig, møter et stadig strammere marked. Tilbudet av leieboliger i Nord-Norge har ikke økt i takt med etterspørselen, mens stigende boligpriser og lav boligbygging gjør det vanskeligere å komme inn på boligmarkedet. Førstehjemsindeksen viser også at utvalget av boliger for typiske førstegangskjøpere i Norge har blitt mindre. I Nord-Norge økte boligprisene med 1,1 prosent fra 1. til 2. kvartal 2026, justert for sesongvariasjoner, ifølge SSBs prisindeks for brukte boliger. Fra 2. kvartal 2025 til 2. kvartal 2026 steg prisene med 6,4 prosent. Det er 1,9 prosentpoeng mer enn på landsbasis. Til sammenligning økte konsumprisindeksen med 2,7 prosent fra juni 2025 til juni 2026. NBBLs Boligmarkedsbarometer viser samtidig at mange nordmenn forventer videre prisvekst i boligmarkedet.

Samtidig fortsetter boligbyggingen å falle i Nord-Norge. I 2. kvartal 2026 ble det gitt igangsettingstillatelser til 273 boliger i landsdelen, mot 340 boliger i samme kvartal året før. Det tilsvarer en nedgang på 20 prosent. Nedgangen i Nord-Norge var dobbelt så sterk som i resten av landet, der antallet igangsettingstillatelser falt med 10 prosent. I tolvmånedersperioden frem til utgangen av 2. kvartal 2026 ble det gitt igangsettingstillatelser til 1.239 boliger i Nord-Norge. Det var 25 prosent færre enn i den foregående tolvmånedersperioden. Antallet fullførte boliger har også falt kraftig. I 2. kvartal 2026 ble det fullført 149 boliger i landsdelen, 56 prosent færre enn i samme kvartal året før. På landsbasis var nedgangen 5 prosent. Færre nye boliger kan bidra til å opprettholde presset i markedet og gjøre det vanskeligere for unge å kjøpe bolig i landsdelen.

Figur 26 – Hva er din nåværende bosituasjon?

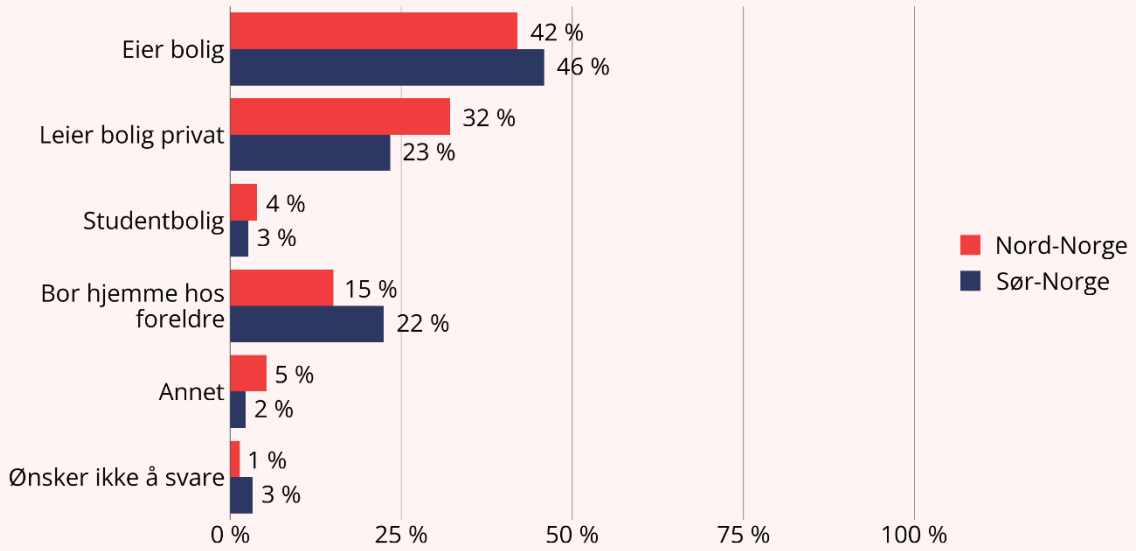

Blant dem som eier boligen de bor i, bor 61 prosent i enebolig, 28 prosent i leilighet og 10 prosent i rekkehus. Boligtypen varierer betydelig etter kommunesentralitet. I Bodø og Tromsø bor til sammen 54 prosent av boligeierne i leilighet, mot 13 prosent i de minst sentrale kommunene. I de minst sentrale kommunene bor derimot 81 prosent av boligeierne i enebolig. Dette må ses i sammenheng med at eneboliger utgjør en større del av boligmassen i distriktene enn i byene.

Figur 27 – Hvilken type bolig eier du?

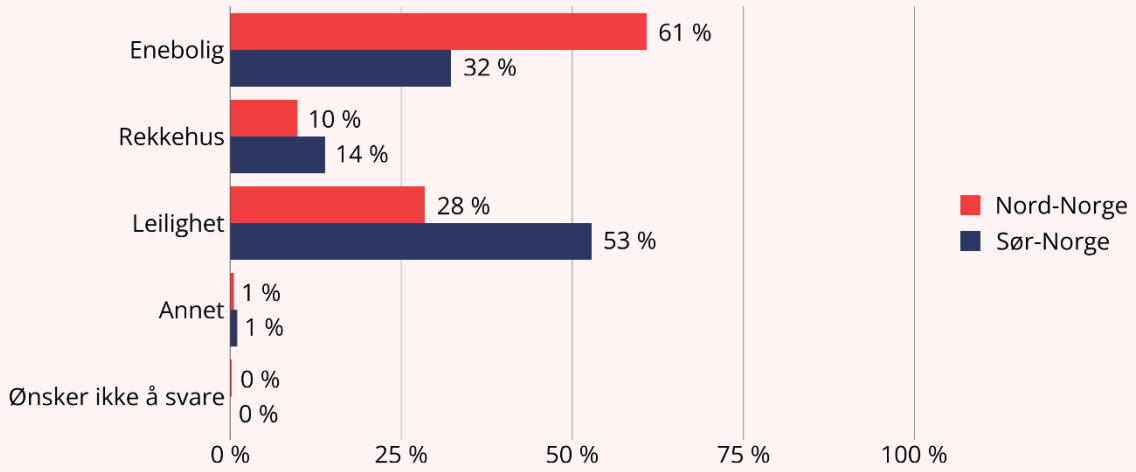

Sammenlignet med Sør-Norge er det en betydelig større andel unge i Nord-Norge som eier enebolig, mens leilighet er mer vanlig blant unge i Sør-Norge. Også i Sør-Norge er andelen som bor i leilighet størst i de mest sentrale kommunene.

Mange boligeiere eier boligen sammen med andre. Av boligeierne eier 63 prosent boligen sammen med en kjæreste eller ektefelle, mens 31 prosent eier den alene. 3 prosent eier den sammen med foreldrene sine. Andelene er nokså like i Nord- og Sør-Norge.

4 av 10 har sett eller opplevd diskriminering

Drøyt fire av ti unge i Nord-Norge svarer at de har opplevd eller observert diskriminering i landsdelen. Kvinner rapporterer oftere slike erfaringer enn menn, og de yngste oftere enn de eldre.

Etnisitet og innvandring er fortsatt den vanligste bakgrunnen for diskriminering

Årets Barometer X viser at 45 prosent av de unge i nord svarer at de har opplevd eller observert diskriminering i Nord-Norge i løpet av de siste seks månedene. Denne andelen gikk gradvis ned fra 62 prosent i 2022 til 41 prosent i 2025, og resultatet i 2026 er omtrent på samme nivå som året før. I Sør-Norge oppgir 31 prosent at de har opplevd eller observert diskriminering i regionen der de bor. Andelen er dermed høyere blant unge i Nord-Norge enn blant unge i Sør-Norge.

Det finnes relativt få nyere studier som belyser omfanget av diskriminering blant unge i Norge. Tall fra Livskvalitetsundersøkelsen i 2021 viste imidlertid at unge voksne var blant gruppene som oftest opplevde diskriminering. Blant 18–24-åringene oppga 42 prosent at de hadde slike erfaringer i løpet av det siste året.

Som i tidligere utgaver av Barometer X er diskriminering på bakgrunn av etnisitet og/eller innvandring vanligst. 28 prosent svarer at de har opplevd eller observert slik diskriminering. 19 prosent svarer at de har opplevd eller observert diskriminering på bakgrunn av kjønn eller seksuell orientering. Fra 2022 til 2023 var det en klar nedgang i andelene som har opplevd disse typene diskriminering. Deretter har andelene vært relativt stabile.

14 prosent svarer at de har opplevd eller observert diskriminering på bakgrunn av nedsatt funksjonsevne. Nesten like mange, 13 prosent, oppgir diskriminering på bakgrunn av religion eller trosretning, mens 10 prosent oppgir aldersdiskriminering. Andelen som oppgir aldersdiskriminering har vært relativt stabil de siste målingene, men har gått ned fra 18 prosent i 2022.

En større andel unge i Nord-Norge enn i Sør-Norge svarer at de har opplevd eller observert diskriminering på bakgrunn av etnisk bakgrunn og/eller innvandring, kjønn, seksuell orientering og nedsatt funksjonsevne.

Figur 28 – Andelen som har opplevd eller observert diskriminering i Nord-Norge/landsdelen man bor i de siste 6 månedene.

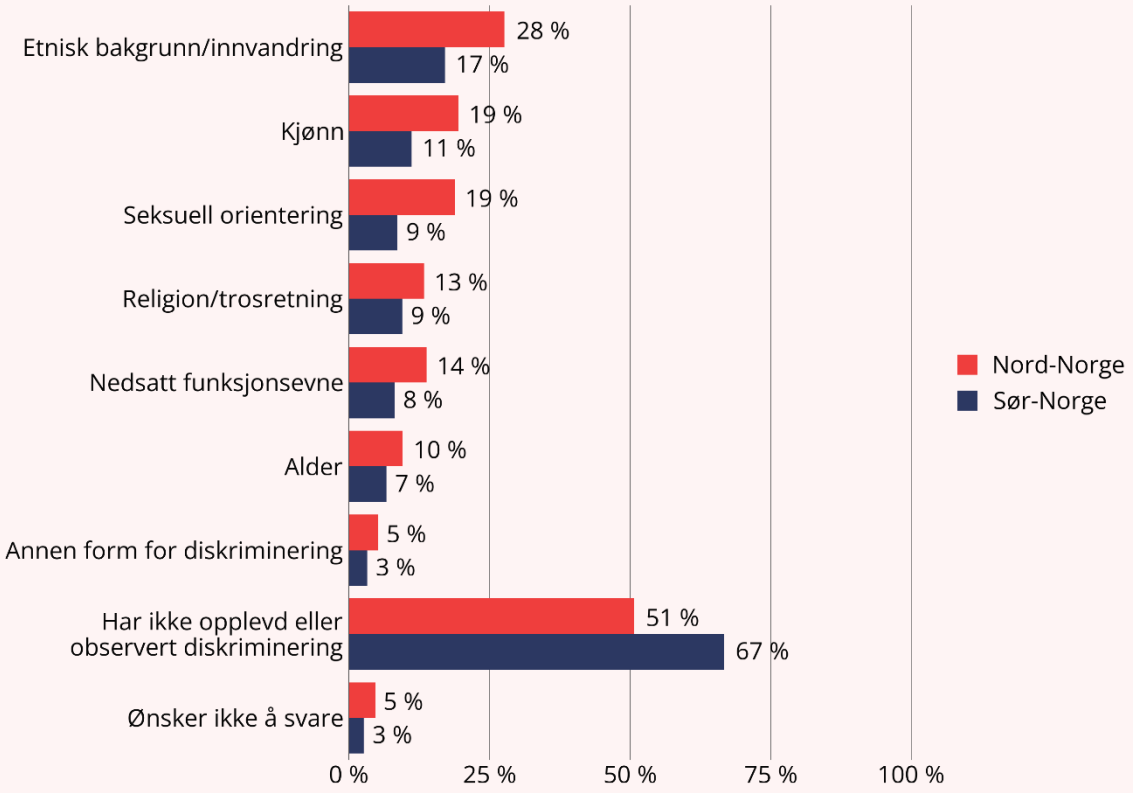

Det er tydelige forskjeller etter både kjønn og alder i andelen som har opplevd eller observert diskriminering på bakgrunn av etnisk bakgrunn eller innvandring, kjønn, seksuell orientering eller nedsatt funksjonsevne. Kvinner oppgir oftere slike erfaringer enn menn, og de yngste (18–24 år) oppgir dem oftere enn dem som er eldre (med unntak av diskriminering på bakgrunn av kjønn). Den samme tendensen finnes i Sør-Norge, men der er forskjellene mindre. Også SSBs Livskvalitetsundersøkelse fra 2021 viser at kvinner og unge voksne oftere opplever diskriminering enn henholdsvis menn og eldre.

Andelen som svarer at de har opplevd eller observert diskriminering er større blant unge under utdanning og lærlinger enn blant yrkesaktive. Dette kan ses i sammenheng med at de yngste oftest rapporterer om slike erfaringer. Det er ingen tydelige forskjeller etter utdanningsnivå.

Dyrtid, karriere og bolig står i veien for flere barn

Selv om fødselstallene har økt de siste årene, er de fortsatt betydelig lavere enn tidligere. Unge peker særlig på økonomi og prioritering av jobb og karriere som forklaringer. Flere enn tidligere mener også at mangel på fritid har stor betydning.

Økonomi og karriere trekkes frem som viktige årsaker til lavere fødselstall

Fra 2024 til 2025 økte antallet fødsler i Norge, og veksten var størst i Helse Nord, der fødselstallene steg med 4,6 prosent. Fødselstallene er likevel lavere enn tidligere. Siden 2015 har antallet fødsler gått ned med 6 prosent i Norge og 9 prosent i Nord-Norge, og siden 1995 har antallet gått ned med 8 prosent i Norge og 36 prosent i Nord-Norge. Nord-Norge har dessuten et fødselsunderskudd. Per april 2026 var fødselsunderskuddet på 138 personer i de tre nordligste fylkene, og det var størst i Nordland. I 2025 var det også flere dødsfall enn fødsler i Nord-Norge, mens Norge samlet sett hadde et fødselsoverskudd på nesten 11.000 personer.

De lave fødselstallene betyr ikke nødvendigvis at folk ikke ønsker å få barn. En rapport fra Institutt for samfunnsforskning viser tvert imot at mange får færre barn enn de egentlig ønsker seg. I undersøkelsen rapporten bygger på, er to barn det vanligste ønsket, mens tre barn er det nest vanligste. Dette står i kontrast til tall fra SSB som viser at det samlede fruktbarhetstallet var 1,48 barn per kvinne i 2025. Flere forhold trekkes frem som mulige forklaringer på utviklingen. En delrapport fra fødselstallutvalget peker blant annet på utdanning og økonomisk utrygghet, selvrealisering og endringer i samlivsmønstre. For å få innsikt i hvordan unge selv vurderer utviklingen, ble respondentene i Nord- og Sør-Norge spurt om hva de mener er de viktigste årsakene til at folk får færre barn i Norge.

Hva er de viktigste årsakene til at folk får færre barn?

I undersøkelsen fikk deltakerne spørsmål om hva de tror har betydning for hvorfor folk får færre barn. De har tatt stilling til hver enkelt årsak, hvor de kunne svare «ingen betydning», «liten betydning», «stor betydning» eller «vet ikke». I figuren under vises prosentandelene som har svart «stor betydning» for hver årsak. Merk at spørsmålsformuleringen ble endret i 2025. Tidligere ble respondentene spurt om hvorfor folk får færre barn i Nord-Norge, mens spørsmålet i de to siste undersøkelsene gjelder Norge som helhet. Sammenligninger med resultater fra tidligere år bør derfor gjøres med forsiktighet.

Både i Nord- og Sør-Norge trekker de unge frem økonomi som den viktigste årsaken til at det fødes færre barn. Rundt åtte av ti mener at høye utgifter har stor betydning, mens nesten sju av ti i Nord-Norge og seks av ti i Sør-Norge peker på manglende økonomisk støtte. Andelen som legger vekt på økonomiske forhold, er omtrent på samme nivå som i 2023–2025, men har økt siden 2022. Økningen sammenfaller med en periode med høyere renter og økte levekostnader, noe som kan ha bidratt til at flere opplever privatøkonomien som strammere.

Det å få barn innebærer betydelige utgifter for husholdningene. SIFOs referansebudsjett viser at de månedlige utgiftene knyttet til barn kan variere fra 3.300 til 11.400 kroner, avhengig av barnets alder. I en undersøkelse fra 2025 svarer seks av ti studenter at økonomi er den største utfordringen ved å ha barn som student. Også Fødselstallsutvalget peker på økonomi som en mulig barriere og trekker frem økonomiske insentiver som et mulig virkemiddel for å øke fødselstallene. Utvalget legger særlig vekt på tiltak rettet mot personer under 30 år og unge under utdanning, og begrunner blant annet dette med at alderen ved første fødsel har økt over tid. Fra 2005 til 2025 økte gjennomsnittsalderen blant førstegangsfødende med 2,3 år. Når det første barnet kommer senere, blir tidsrommet for å få flere barn kortere.

Utvalget anslår at ekstra barnetrygd til foreldre under 30 år kan gi mellom 550 og 732 flere fødsler og bidra til at flere får barn tidligere. Økt barnetrygd til foreldre under 30 år som er under utdanning, anslås å kunne gi mellom 49 og 65 flere fødsler.

Økonomi er også et gjennomgående tema i de åpne kommentarene. Flere beskriver hvordan høye levekostnader og begrenset økonomisk støtte gjør det vanskelig å etablere seg og få barn:

> **Alt er så dyrt i dag at man er nødt til å velge mellom å ha råd til å leve alene eller å ha barn, men så vidt klare seg**

> **For lite støtte fra samfunnet med tanke på penger og mulighet til å være hjemme med barna når de er små**

> **Alt har generelt blitt dyrt og det er derfor vanskelig for folk å etablere seg før de er bikket 30 år**

Resultatene viser at kvinner legger større vekt på manglende økonomisk støtte enn menn. Blant kvinnene mener 74 prosent at dette har stor betydning for at det fødes færre barn, mot 60 prosent blant mennene. Forskjellen mellom kjønnene er størst blant de yngste. Det er derimot ingen tydelige kjønnsforskjeller i vurderingen av betydningen av høye utgifter. Det samme mønsteret finnes i både Nord- og Sør-Norge.

Prioritering av jobb og karriere trekkes også frem som en viktig årsak til lave fødselstall. Sju av ti unge i Nord-Norge mener at dette har stor betydning, og denne andelen har holdt seg stabil over tid. Videre er andelen omtrent den samme i Sør-Norge og det er ingen tydelige forskjeller mellom undergruppene.

At så mange peker på jobb og karriere, kan ses i sammenheng med at utdanning og jobb over tid har fått en mer sentral plass i unges livsløp. I en offentlig utredning om kompetanse, aktivitet og inntektssikring pekes det på at kompetansekravene i arbeidslivet har økt, og at fullført videregående opplæring og høyere utdanning har fått større betydning for deltakelse i arbeidslivet. Fra 1995 til 2025 økte andelen som har fullført høyere utdanning i Norge med 19,2 prosentpoeng, og siden 2023 har andelen kvinner med lang universitets- og høyskoleutdanning vært større enn tilsvarende andel blant menn. Samtidig viser en analyse fra SSB at flertallet av studentene verken har barn før studiene eller får barn under utdanningen. 95 prosent av studenter på femårige masterutdanninger hadde ikke barn ved studieslutt, mens 2 prosent fikk sitt første barn i løpet av studietiden. Tallene tyder på at utdanning og familieetablering i liten grad skjer samtidig for studentene. Også i Barometer X kommer dette til uttrykk i de åpne kommentarene, der flere beskriver at de ønsker å fullføre utdanning og oppnå stabilitet i arbeidslivet og økonomien før de får barn:

> **Jeg føler personlig at det er dyttet litt i horisonten på grunn av utdanning. Vil ha en stabil karriere i yrket mitt før jeg tar på meg et så stort ansvar. Det økonomiske er en stor bakke å komme over, særlig på grunn av den økonomiske utryggheten man får inntrykk av at det er i dag**

> **Folk tar lengre utdanning, bruker lengre tid på å komme seg i stabil jobb, må betale ned studielån, prøve å kjøpe egen bolig og det tar lang tid før man har nok økonomisk trygghet til å få barn**

Det er økonomisk utrygt å få barn før man er ferdig med utdanning og står med fast jobb, og dette tar mye lengre tid enn tidligere. Nå er det mange som ikke har dette på plass før man er over 30 år, og da er det sent å begynne med barn, særlig om man ønsker flere. Dette gjør at de færreste rekker å få nok barn til at vi får en befolkningsøkning

Figur 29 – Hva tror du er årsakene til at folk får færre barn i Norge? Andel som svarer «stor betydning».

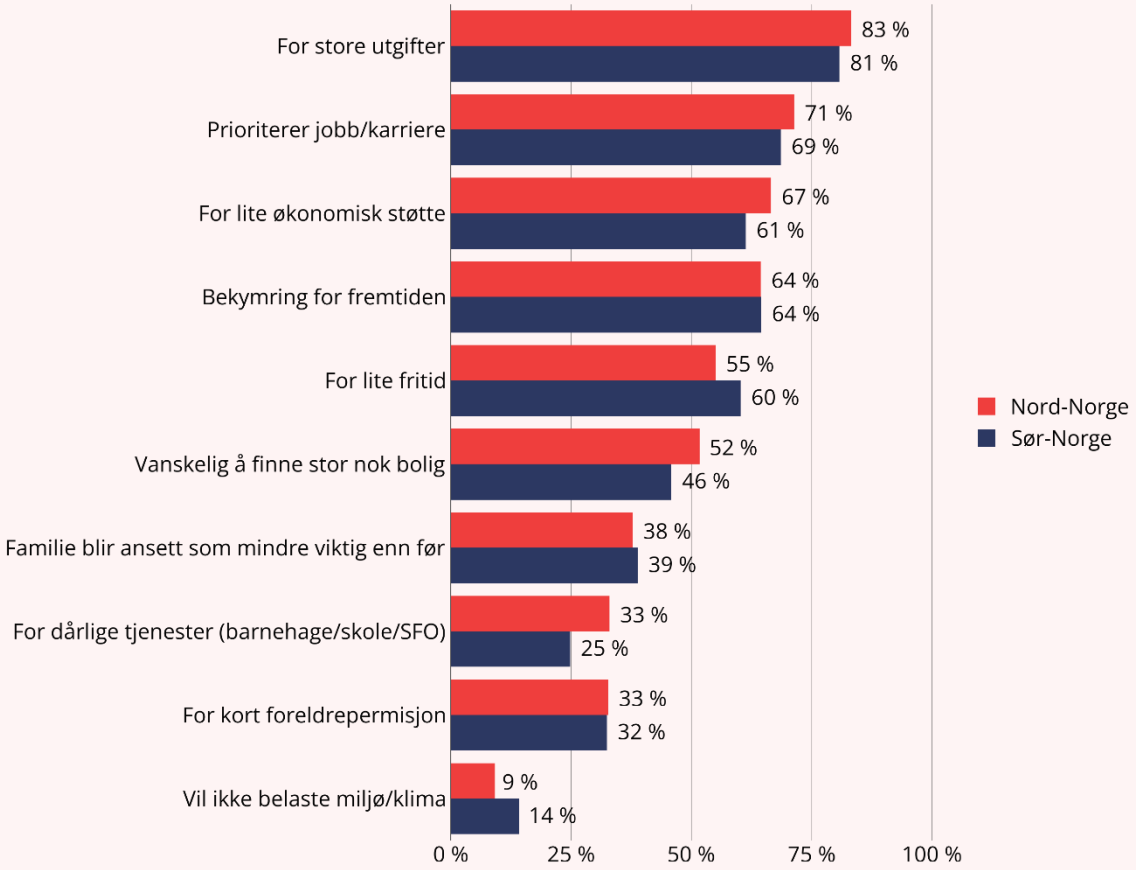

Nesten to av tre unge mener at bekymring for fremtiden har stor betydning for at det fødes færre barn, mens 9 prosent mener at ønsket om å ikke belaste klima og miljø har stor betydning. Undersøkelsen kartlegger ikke hva fremtidsbekymringen konkret omfatter. Resultatene indikerer likevel at bekymringen favner bredere enn hensynet til klima og miljø alene, siden dette er oppgitt av langt færre. Andelene som mener at bekymring for fremtiden og klima- og miljøhensyn har stor betydning, er omtrent på nivå med tidligere år.

En større andel kvinner enn menn mener at bekymring for fremtiden har stor betydning for at det fødes færre barn. Det er ingen tydelige kjønnsforskjeller blant dem som legger stor vekt på klima- og miljøhensyn. Menn svarer imidlertid oftere enn kvinner at slike hensyn ikke har noen betydning.

55 prosent av de unge i Nord-Norge mener at for lite fritid har stor betydning for fødselstallene. Andelen har økt tydelig sammenlignet med 2022, 2023 og 2024, men er omtrent på samme nivå som i 2025. Det er ingen tydelige forskjeller mellom Nord- og Sør-Norge. Kvinner legger større vekt enn menn på betydningen av for lite fritid, og aldersforskjellen er størst blant dem under 25 år.

Utfordringer med å finne en stor nok bolig trekkes også frem som en viktig forklaring på lave fødselstall. Omtrent halvparten av de unge mener at dette har stor betydning, en andel som har holdt seg nokså stabil over tid. Resultatet kan ses i lys av at mange opplever boligmarkedet som krevende. En rapport utarbeidet for Kunnskapsbanken viser at 43 prosent av unge voksne i Nord-Norge synes det er vanskelig å finne en passende bolig for husholdningen der de bor. I Troms gjelder dette hele 54 prosent. I Barometer 2026X vurderes betydningen av boligstørrelse som klart større i Troms enn i Nordland og Finnmark. Videre er andelen størst i de mest sentrale kommunene, Bodø og Tromsø. Sju av ti unge i disse byene mener at utfordringer med å finne en stor nok bolig har stor betydning for de lave fødselstallene.

Resultatene kan ses i sammenheng med et presset boligmarked og sammensetningen av boligmassen i de største byene. I Tromsø var gjennomsnittsprisen for en bolig 5,37 millioner kroner i februar 2026, og bare Oslo hadde et høyere prisnivå. Ifølge Eiendom Norge har boligprisene i Tromsø steget med 11,7 prosent så langt i 2026. Bare Ålesund-området har hatt sterkere prisvekst. Samtidig er leiligheter langt mer utbredt i de mest sentrale kommunene, mens et klart flertall av boligeierne i de minst sentrale kommunene bor i enebolig. Ifølge Kunnskapsbanken vil boligmassen i Nord-Norge øke med 15.000 boliger frem mot 2050, og den største etterspørselen vil være etter mellomstore boliger. De åpne svarene illustrerer hvordan høye boligpriser og knapphet på egnede boliger kan påvirke de unges vurderinger av boligmarkedets betydning for fødselstallene:

> **Det er dyrt å kjøpe stort nok hus til å ha plass**

> **Vanskelig å kjøpe bolig og økende avgifter har nok veldig mye å si. Spesielt i Tromsø hvor alt kjøpes opp til Airbnb.**

Også i Sør-Norge mener mange at utfordringer med å finne en stor nok bolig har stor betydning for fødselstallene. Dette gjelder 46 prosent. Samtidig er andelen som mener at boligstørrelse ikke har noen betydning, noe høyere i Sør-Norge enn i Nord-Norge. I motsetning til i Nord-Norge er det ingen tydelige forskjeller mellom sentralitetsnivåene.

38 prosent av de unge i nord mener at det at familien har blitt mindre viktig enn før, har stor betydning for de lave fødselstallene. En noe mindre andel, 33 prosent, mener at for kort foreldrepermisjon har stor betydning. Andelene har vært relativt stabile over tid. Selv

om antallet uker med foreldrepermisjon har økt noe over tid, viser tidligere tall fra NAV at mange foreldre har hatt behov for permisjon utover den lønnede foreldrepengeperioden. I 2021 tok 48 prosent av mødrene og 11 prosent av fedrene ulønnet permisjon, mot henholdsvis 18 og 6 prosent i 2008. Tallene kan tyde på at den lønnede permisjonstiden ikke oppleves som tilstrekkelig for alle familier. Dette kan blant annet skyldes et ønske om å være hjemme lenger med barnet, men også at tidspunktet for barnehageopptak gjør at noen foreldre må dekke et tidsrom mellom permisjonsslutt og barnehagestart. En undersøkelse blant NHOs medlemsbedrifter viser at 16 prosent oppgir at ansatte har måttet ta ulønnet permisjon fordi de ikke fikk barnehageplass da foreldrepermisjonen var over. Dette gjenspeiles også i de åpne svarene:

> **Ugunstige foreldrepermisjonsordninger. Mor taper, må ofte gå ulønnet f.eks. på grunn av barnehageopptak. Taper lønn, feriepengeopptjening, pensjonsoppsparing og karrieremuligheter på denne ordningen**

Det er tydelige kjønnsforskjeller i vurderingen av foreldrepermisjonens betydning for fødselstallene. 39 prosent av kvinnene mener at for kort foreldrepermisjon har stor betydning for at det fødes færre barn, mot 27 prosent av mennene. Særlig kvinner mellom 30 og 34 år legger stor vekt på lengden på foreldrepermisjonen. Unge under utdanning og lærlinger legger mindre vekt på dette enn yrkesaktive og unge med andre hovedbeskjeftigelser.

Siden 2015 har det blitt 108 færre barnehager i Nord-Norge. I 2015 var det 680 barnehager i landsdelen, mens antallet var redusert til 572 i 2025. Bare fra 2024 til 2025 ble det 11 færre barnehager. I samme periode har det også blitt 58 færre skoler i Nord-Norge. Selv om antallet barnehager og skoler har gått ned de siste årene, er dette ikke blant forklaringene de unge legger størst vekt på. 33 prosent mener at dårlige tjenester innen barnehage, skole og SFO har stor betydning for at det fødes færre barn. Andelen er lavere enn i perioden 2022–2024, men omtrent på nivå med 2025.

Andelen som mener at barnehage-, skole- og SFO-tilbudet har stor betydning for de lave fødselstallene, er høyere i Nord-Norge enn i Sør-Norge. Det er likevel ingen tydelige forskjeller mellom fylkene eller sentralitetsnivåene i Nord-Norge, og heller ingen klare forskjeller mellom sentralitetsnivåene i Sør-Norge. Kvinner legger større vekt på dette enn menn, både i Nord- og Sør-Norge.

I de åpne svarene trekker flere frem barnehageopptaket som en utfordring. Særlig nevnes de økonomiske konsekvensene av å måtte vente på barnehageplass:

Inntak i barnehage. Hvis barnet er født i f.eks. januar så får ikke barnet barnehageplass før august etter fylte 1 år. Dette er en stor økonomisk belastning færreste har økonomi til

Barnehageinntaket gjør det økonomisk umulig for de som får barn utenfor inntaket. Permisjonstiden er for kort, barn må alt for tidlig ut i underbemannede barnehager, der kompetanse også mangler. A4 hverdag er ikke tilpasset å ha barn; foreldre ser sine barn 2-3 timer på ettermiddagen før de skal sove

Metode og datagrunnlag

Undersøkelsen er gjennomført av Sentio Research på oppdrag fra Kunnskapsbanken, SpareBank 1 Nord-Norge. Datainnsamlingen ble gjennomført i august 2026. Det endelige utvalget består av 762 personer mellom 18 og 34 år bosatt i Nord-Norge.

For å undersøke forskjeller mellom Nord-Norge og resten av landet sammenlignes resultatene med en tilsvarende undersøkelse blant personer bosatt i fylkene sør for Nordland, her omtalt som Sør-Norge. Dette utvalget består av 504 personer mellom 18 og 34 år og er kvotert etter sentralitetsnivået i bostedskommunen. Dette gir et best mulig sammenligningsgrunnlag, siden det er mulig å sammenligne deler av utvalget i Sør-Norge med tilsvarende sentralitetsnivå i Nord-Norge.

Resultatene for Nord-Norge er vektet etter kjønns- og aldersfordelingen blant 18–34-åringer innenfor hvert av SSBs sentralitetsnivåer som finnes i landsdelen (nivå 3–6). Befolkningsgrunnlaget er beregnet ved å sammenstille befolkningstall fra SSB for kommunene på hvert sentralitetsnivå. Vektingen korrigerer for skjevheter i utvalget ved å gi underrepresenterte grupper større vekt og overrepresenterte grupper mindre vekt. Utvalget i Sør-Norge er vektet etter samme metode.

Datainnsamlingen ble gjennomført gjennom et tilfeldig rekruttert utvalg og en åpen svarlenke distribuert i Kunnskapsbankens kanaler. Det rekrutterte utvalget består av 504 personer som deltok enten gjennom Norstats webpanel eller etter å ha mottatt undersøkelsen på SMS. Deltakerne som mottok undersøkelsen på SMS, var tilfeldig trukket fra populasjonen. Som et supplement til det rekrutterte utvalget kunne personer i målgruppen også delta gjennom en åpen svarlenke som blant annet ble delt i sosiale medier. Totalt 258 personer deltok på denne måten. Deltakerne kunne hoppe over spørsmål de ikke ønsket å besvare, men spørsmålene som avklarte om de tilhørte målgruppen var obligatoriske. Bare deltakere som oppga at de tilhørte målgruppen, og som hadde besvart de fleste spørsmålene, ble inkludert i det endelige utvalget.

Siden deler av utvalget i Nord-Norge er selvrekruttert gjennom en åpen svarlenke, kan det være skjevheter i utvalget, selv om utvalget er vektet. Det er flere forskjeller mellom utvalget fra svarlenken og det rekrutterte utvalget. Deltakerne som svarte via den åpne svarlenken, oppgir oftere at de har engasjert seg i politikk og i saker som gjelder stedet der de bor. Resultatene viser også enkelte forskjeller i prioriteringer mellom dem som deltok via svarlenken, og deltakerne i det rekrutterte utvalget:

- De som deltok via svarlenken, oppgir oftere enn deltakerne i det rekrutterte utvalget at de har engasjert seg i lokalsamfunnet ved å stemme ved valg, delta i frivillige organisasjoner, være frivillige på kulturarrangementer, være aktive medlemmer i organisasjoner, boikotte produkter eller selskaper og skrive debattinnlegg.
- Samtidig mener de i mindre grad at fylket eller kommunen arbeider aktivt med å involvere innbyggerne i viktige beslutninger og tar hensyn til innspillene deres. De er også mindre stolte av Nord-Norges politiske innflytelse, økonomi, innflytelse i samfunnsdebatten og satsing på bærekraft.
- En større andel forventer å søke etter- eller videreutdanning. Samtidig mener de i mindre grad at det å jobbe i Nord-Norge gir gode karrieremuligheter.
- Flere har investert i aksjer eller fond, egen bolig og bil. Det er derimot ingen forskjeller mellom utvalgene i hvor viktig de mener det er at fondene de sparer i, er bærekraftige, eller at lånene deres er finansiert på en bærekraftig måte.
- Videre vurderer de flere tilbud der de bor som viktigere enn deltakerne i det rekrutterte utvalget gjør. De som deltok via den åpne svarlenken, er mindre fornøyde med kollektivtilbudet, tiltak for å fremme vekst i innbyggertallet, reisekostnader til andre deler av Norge og utlandet, sosiale møteplasser og utdanningsmuligheter.

En annen mulig feilkilde er at det ikke kan utelukkes at enkelte har deltatt flere ganger via den åpne svarlenken. Deltakere i det rekrutterte utvalget kunne kun svare én gang, men det har ikke vært mulig å kontrollere om noen av dem i tillegg har deltatt via den åpne svarlenken.

I 2026 benyttes rekrutterte utvalg fra webpanel til datainnsamlingen for tredje gang. Nytt av året er at undersøkelsen også er sendt på SMS til et tilfeldig utvalg i målgruppen i Nord-Norge. I undersøkelsene i 2022 og 2023 ble datainnsamlingen kun gjennomført gjennom en åpen svarlenke. Siden svarene varierer mellom det rekrutterte utvalget og utvalget fra den åpne svarlenken, må sammenligninger med resultatene fra 2022 og 2023 gjøres med forbehold om forskjellene i datainnsamlingsmetode.

Enkelte analyser i rapporten er basert på data fra ESS. Dataene er levert av ESS, og tilrettelagt og gjort tilgjengelig av Sikt. ESS og Sikt har ikke ansvar for analyser og tolkninger i rapporten. Referanse: European Social Survey European Research Infrastructure (ESS ERIC) (2025) ESS11 - integrated file, edition 3.0 [Data set]. Sikt - Norwegian Agency for Shared Services in Education and Research. https://doi.org/10.21338/ess11e03_0

Figurliste

Figur 1 – Andelene som føler seg meget sterkt eller sterkt tilknyttet Norge og landsdelen de bor i, byen/kommunen og fylket 6
Figur 2 – Fylket/kommunen jeg bor i jobber for innbyggernes beste 8
Figur 3 – Fylket/kommunen jeg bor i arbeider aktivt med å involvere sine innbyggere mer i viktige beslutninger 9
Figur 4 – Fylket/kommunen jeg bor i tar hensyn til innspill fra sine innbyggere i viktige beslutninger 9
Figur 5 – Hvordan har du involvert deg i utviklingen av ditt lokalsamfunn? Det var mulig å sette flere kryss. 11
Figur 6 – Grad av enighet i påstander om landsdelen man bor i 12
Figur 7 – Hvor stolt er du av Nord-Norge/landsdelen du bor i når det gjelder følgende forhold? 14
Figur 8 – Vektlegging av lokalmat og miljøvennlig transport 16
Figur 9 – Vektlegging av bærekraft ved sparing, investering og lån 17
Figur 10 – Tilfredshet med egen fysisk helse, fordelt på kjønn 19
Figur 11 – Tilfredshet med egen psykisk helse, fordelt på kjønn 19
Figur 12 – Tiden du har til rådighet til å gjøre ting du liker, fordelt på kjønn 20
Figur 13 – Hvor bekymret er du over din privatøkonomi? 21
Figur 14 – Jeg har mulighet til å klare en uforutsett utgift uten å ta lån/bruke kreditt 22
Figur 15 – Andelen menn og kvinner som allerede har investert eller som planlegger å investere i aksjer/fond 23
Figur 16 – Andelen som allerede har gjort ulike investeringer/sparinger 24
Figur 17 – Ut ifra investeringene/tiltakene jeg gjør i dag forventer jeg å kunne realisere planene og drømmene mine 26
Figur 18 – Å arbeide i Nord-Norge gir gode karrieremuligheter 28
Figur 19 – Hva er dine tre viktigste kriterier ved valg av jobb? 29
Figur 20 – Forventer du at du i løpet av de neste ti årene vil søke etter-, videreutdanning og/eller kompetansehevende tiltak? 31
Figur 21 – Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander? Andeler som er helt eller delvis enige (n=456 i Nord-Norge/n=295 i Sør-Norge). 32
Figur 22 – Forventet bosted om fem år 34
Figur 23 – Hvor mange innbyggere er det i kommunen man tror man vil bo i om fem år? Prosent av unge som tror de vil flytte til en annen kommune (Nord-Norge: n=294, Sør-Norge: n=164) 35
Figur 24 – Hva er viktigst for de unge der de bor? 36
Figur 25 – Hvor viktig ulike tilbud er der man bor sammenstilt med tilfredshet med dagens tilstand 39

Figur 26 – Hva er din nåværende bosituasjon? 42
Figur 27 – Hvilken type bolig eier du? 42
Figur 28 – Andelen som har opplevd eller observert diskriminering i Nord-Norge/landsdelen man bor i de siste 6 månedene. 44
Figur 29 – Hva tror du er årsakene til at folk får færre barn i Norge? Andel som svarer «stor betydning». 48